

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Turistický ruch jako alternativa rozvoje Severních
Čech**

Bc. Tomáš Skála

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Akademický rok 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Tomáš Skála

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Most

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název tématu: **Turistický ruch jako alternativa rozvoje Severních Čech**

Struktura diplomové práce:

1. Úvod
2. Literární rešerše
3. Cíl práce a metodika
4. Výsledek vlastní práce
5. Závěr
6. Seznam literatury
7. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 50 - 60 stran

Seznam odborné literatury:

Fiala, P., Pitrová, M.: Evropská unie. CDK, Brno, 2003,

Chvojková A., Květoň V.: Finanční prostředky EU v programovacím období 2007-2013. IREAS, Praha, 2007

Tomšík. K.: Evropská integrace a environmentální ekonomika, ČZU, Praha, 2007

Shucksmith, M. a kol.: The CAP and the regions. CABI Publishing, Wallingford, 2005

Nařízení Rady (ES) 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova

Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999

Národní rozvojový plán České republiky 2007 - 2013, MMR ČR, 2006

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013, MZe ČR, 2006

aktuální časopisecká literatura

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Karel Tomšík, Ph.D.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2010

Berádková r. 2.

Vedoucí katedry

Jan

Děkan

V Praze dne: 15.12.2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Turistický ruch jako alternativa rozvoje Severních Čech" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 8. dubna 2011

_____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Ing. Karlu Tomšíkovi Ph.D. za cenné připomínky a rady.

Turistický ruch jako alternativa rozvoje Severních Čech

Tourism as an Alternative of Development in the North Bohemia

Souhrn

Tato diplomová práce pojednává o turistickém ruchu, který neodmyslitelně patří do ekonomiky. Sektor cestovního ruchu je jedním z nejdynamičtěji se rozvíjejících odvětví ekonomiky, proto je na místě využít tohoto trendu a začlenit jej do regionálního rozvoje.

V první části se kromě vymezení pojmů, týkajících se turistického ruchu, zabývám aspekty ovlivňujících cestovní ruch. Dále zde poukazuji na regionální politiku Evropské unie a strukturální fondy EU a s tím související operační programy. V závěru tohoto bloku charakterizuji Ústecký kraj, kde jsou zmíněny statistické údaje kraje z hlediska turistického ruchu.

V druhé části je vypracována studie proveditelnosti projektu Výstavba sportovního centra s ubytovacími kapacitami u jezera Most. V rámci studie je analyzován výchozí stav před realizací projektu, kde je poukázáno na rekultivační činnosti na Mostecku. Součástí studie proveditelnosti je analýza trhu, marketingový mix, SWOT analýza projektu a zhodnocení ekonomického přínosu projektu. Dále srovnávám rekultivační činnost a následný regionální rozvoj na Mostecku s oblastí Lužicka.

V závěru práce vyhodnocuji studii proveditelnosti a její dopad na rozvoj Severních Čech, jak z hlediska investice, tak z celospolečenského hlediska.

Summary

This thesis aims to tourism, which inherently belong to economy. Sector of tourism is one of the most dynamic part of economic development, so it's proper for this trend and incorporate in regional development.

In the first part I put mind to aspects of tourism and staking out notions, which affect it. Below I advert to regional politics of European Union and structural funds and its operation programs. At the close this block I put mind of characteristic Ústí region, where are statistics indications of locality in light of tourism.

In the second part is worked up feasibility study of project Výstavba sportovního centra with housing capacities by the lake Most. Within of study is analyzed basic situation before the realization of project, where is adverted to reclamation work in Most. Part of feasibility study is analysis of market, marketing mix, SWOT analysis of project and valuation economy benefit of project. Then I compare reclamation work and resulting regional development in Most with part of Lužicko.

At the close this thesis I put mind of interpretation of feasibility study and its impact of development North of Czech, both in light of investment, and in light of social.

Klíčová slova: Turistický ruch, regionální rozvoj, Národní rozvojový plán, strukturální fondy, studie proveditelnosti, rekultivace, regionální operační programy, Lužická jezera, jezero Most.

Keywords: Tourism, regional development, national development plan, structural funds, feasibility study, reclamation, regional operation programs, lakes of Lužicko, lake Most.

Obsah

1	Úvod	10
2	Literární rešerše	12
2.1	Cestovní ruch	12
2.1.1	Definice cestovního ruchu.....	12
2.1.2	Typy cestovního ruchu	13
2.1.3	Ubytovací služby.....	15
2.1.4	Stravovací služby	17
2.1.5	Dopravní služby	18
2.2	Regionální politika a strukturální fondy EU	19
2.2.1	Klasifikace regionů podle Komise	20
2.2.2	Srovnávání regionů.....	21
2.2.3	Počátky regionální politiky EU	21
2.2.4	Reformy cílů a nástrojů regionální politiky	23
2.2.5	Principy strukturální politiky EU	24
2.2.6	Finanční zdroje EU.....	25
2.2.7	Strukturální fondy.....	26
2.2.8	Cíle regionální politiky EU	27
2.3	Národní rozvojový plán.....	29
2.4	Národní strategický referenční rámec	30
2.5	Operační programy.....	30
2.5.1	Tematické operační programy.....	31
2.5.2	Regionální operační programy	32
2.6	Obecná charakteristika Ústeckého kraje	33
2.6.1	Doprava v Ústeckém kraji.....	34
2.6.2	Cestovní ruch v Ústeckém kraji	35

2.6.3	Statistiky cestovního ruchu v Ústeckém kraji	36
2.7	Studie proveditelnosti.....	37
3	Cíl práce a metodika	38
4	Výsledek vlastní práce.....	40
4.1	Studie proveditelnosti.....	40
4.1.1	Výchozí stav před realizací projektu	40
4.1.2	Důvod realizace projektu.....	42
4.1.3	Popis projektu.....	42
4.1.4	Začlenění projektu	43
4.1.5	Aktivity projektu	43
4.1.6	Analýza zákaznických skupin	44
4.1.7	Nově vytvořená pracovní místa – lidské zdroje	45
4.1.8	Analýza trhu	47
4.1.9	Marketingový mix	47
4.1.10	SWOT analýza projektu	49
4.1.11	Analýza rizik	50
4.1.12	Finanční udržitelnost projektu.....	51
4.1.13	Závěr.....	54
4.2	Komparace rekultivací na Mostecku v Lužicku.....	56
4.2.1	Rekultivace na Mostecku	56
4.2.1.1	Rekultivace zajištěné důlními společnostmi	57
4.2.1.2	Rekultivace zajištěné státem	58
4.2.1.3	Hydrické rekultivace	59
4.2.1.4	Specifika rekultivací na Mostecku	60
4.2.2	Lužická jezera - Lausitzer Seenland.....	61
4.2.2.1	Specifika jezer	63

4.2.2.2 Jezerní okruhy	64
4.2.3 Porovnání Mostecka a Lužicka	65
5 Závěr.....	67
6 Seznam literatury.....	70
7 Seznam příloh.....	73

1 Úvod

Severní Čechy patří dlouhodobě mezi regiony s nízkou ekonomickou úrovní ve srovnání s ostatními částmi České republiky. Okresy v Severních Čechách mají nejvyšší nezaměstnanost v České republice, konkrétně Ústecký kraj měl k 31. 12. 2009 míru nezaměstnanosti ve výši 13,61 %. Životní úroveň v jednotlivých regionech by se měla sbližovat, přičemž turistický ruch je možnou alternativou rozvoje této problémové lokality. V České republice se cestovní ruch podílí na hrubém domácím produktu přibližně čtyřmi procenty, příjmy z celého odvětví dosahují přes 100 mld. Kč a v sektoru cestovního ruchu je dle relevantních odhadů zaměstnáno okolo 13 % obyvatelstva. Tyto základní charakteristiky nasvědčují tomu, že cestovní ruch neodmyslitelně patří do ekonomiky. Turistický ruch představuje jedno z nejdynamičtěji se rozvíjejících sektorů. V souvislosti s regionálním rozvojem se oblast cestovního ruchu stává stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem, který následně ovlivňuje ekonomiku celé země.

Rozvoj cestovního ruchu je závislý na přírodních podmínkách lokality a dále na koncentraci kulturních či společenských hodnot, které mohou být nabídnuty zájemcům o turistických ruch. Severní Čechy mají vzhledem ke své historii velmi rozdílný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. V regionu se nachází významné rekreační oblasti, mezi které patří Národní park České Švýcarsko, Lužické hory, České středohoří. Na druhé straně jsou Severní Čechy poznamenány těžbou a průmyslovou výrobou, čímž došlo k devastaci krajiny. Rozsáhlá těžba tak přispěla ke snížení rekreačního potenciálu postižených oblastí.

Tyto devastující zásahy do přírody jsou napravovány souhrnným plánem sanací a rekultivací, kterým má být zahlazena těžební činnost v Severních Čechách. Rozsáhlé volné plochy po ukončené těžbě tak umožnily vzniknout hipodromu, autodromu, jezeru Matylda, lesoparku Hrabák, několika zahrádkářským koloniím, hřištím, letišti, golfovému areálu, ale také lesům či vinicím. Rekultivační činnosti jsou i nadále v plném proudu. V nejbližší době vznikne nové jezero Most s rozlehlým zalesněním a plochami pro nejrůznější aktivity.

Jak jsem se již zmínil, cestovní ruch je závislý nejen na kulturních a společenských hodnotách dané lokality, ale také na přírodních podmínkách. Ústecký kraj v posledních

letech mění svou tvář, do obnovení krajiny v pánevních oblastech jsou investovány nemalé finanční částky, aby byly odstraněny následky těžební činnosti.

V souvislosti s přeměnou krajiny rostou i možnosti investování do cestovního ruchu a tím zvýšení atraktivnosti z pohledu turistiky. Krajina může zájemcům o turistický ruch nabídnout nové možnosti a příležitosti využití svého volného času. Rozsáhlé volné plochy po těžbě jsou zalesňovány a zaplavovány, současně jsou zde vystavována různá zařízení, atrakce či centra pro využití volného času, což do této oblasti láká nové turisty.

Hlavními překážkami rozvoje cestovního ruchu v Severních Čechách je špatná dopravní dostupnost, značně zanedbaný stav dopravní infrastruktury, nedostatek ubytovacích zařízení, nízká kvalita ubytovacích kapacit spolu se základními a doplňkovými službami turistického ruchu.

Severní Čechy nacházející se v Ústeckém kraji spadají spolu s Karlovarským krajem do regionu soudržnosti Severozápad. Ekonomická úroveň regionu dává možnost čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie, čímž se má podpořit sociální a hospodářský rozvoj území.

Rozsáhlé rekultivační činnosti obnovující životní prostředí zaměřené na rozvoj turistického ruchu může Severním Čechám pomoci nejen z ekologického hlediska, ale také z hlediska sociálního a hospodářského. Tento pohled rozvoje Severních Čech je umocněn možností čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie, kde tyto prostředky mohou navázat na investice související s cestovním ruchem.

2 Literární rešerše

2.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch neodmyslitelně patří do současné moderní doby. Lidé na celém světě využívají svého volného času k cestování za účelem rekreace, poznání či jiných důvodů. Záměrná změna prostředí umožňuje lidem celou řadu potřeb, kterými jsou například potřeba odpočinku a klidu, pohybu, poznání, kulturních zážitků a seberealizace. S narůstající potřebou obyvatel cestovat souvisí narůstající ekonomický vliv cestovního ruchu. K tomu, aby mohlo docházet k cestovnímu ruchu, musí být zajištěna celá řada zboží a služeb. Lidé musejí být nějakým způsobem do místa cestovního ruchu přepraveni, k tomu by měla být vybudována potřebná infrastruktura. Dále musejí být vytvořeny v turistické destinaci podmínky pro přechodné ubytování včetně možnosti využití volného času, které je vlastním motivem cestovního ruchu. Vzhledem k tomu, že se musí zajistit celá řada zboží a služeb, cestovní ruch je důležitou oblastí pro podnikatelské záměry a zároveň tak přispívá k rozvoji regionálních celků, národních ekonomik i světové ekonomiky. Cestovní ruch je složitým sociálně ekonomickým jevem, který stále větší měrou ovlivňuje rozvoj národních ekonomik.

2.1.1 Definice cestovního ruchu

Vzhledem ke složitosti vnímání cestovního ruchu existuje celá řada definic. V. Dohnal pojímá: „cestovní ruch jako cestu uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky a kultury, pokud k němu dochází mimo běžné životní prostředí a ve volném čase“¹. Další definice je od J. Kašpara, který uvádí, že cestovní ruch je: „cestování a dočasný pobyt lidí mimo místo trvalého bydliště, obvykle ve volném čase a to za účelem rekreace, poznání a spojení mezi lidmi“². Základními rysy cestovního ruchu jsou, jak vyplývá z definic, dočasná změna místa stálého bydliště, nevýdělečný charakter cesty a pobytu a vztahy mezi lidmi. Mezníkem v definování cestovního ruchu a jeho statistická měření se považuje Mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu, která byla

---

¹ V. Dohnal: *Ekonomika cestovního ruchu*, SPN Praha 1969, 167 s.

² J. Kašpar: *Vybrané kapitoly z ekonomiky cestovního ruchu*, SPN Praha 1969, 134s.

uskutečněna Světovou organizací cestovního ruchu v roce 1991. Z konference vyplynula a byla unifikována celá řada pojmů souvisejících s cestovním ruchem pro následné statistické měření a zkoumání, neboť cestovní ruch bezpochyby patří mezi významné faktory ovlivňující světový obchod. Cestovní ruch byl definován jako „činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí /mimo místo bydliště/ a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě“.³

2.1.2 Typy cestovního ruchu

Odborná literatura vymezuje celou řadu forem a druhů cestovního ruchu. Pod formou cestovního ruchu si můžeme představit hledisko motivů účasti na cestovním ruchu. Druhy cestovního ruchu kategorizuje především jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na podmínkách dané lokality, jakož i jeho účinky. V praxi dochází k prolínání forem a druhů cestovního ruchu, není striktně vymezená hranice, kdy se jedná o formu či naopak o druh cestovního ruchu. Vzhledem k této nejednotnosti bude v diplomové práci cestovní ruch kategorizován na typy cestovního ruchu, které v sobě zahrnují jak druhy cestovního ruchu, tak i formy cestovního ruchu.

Prvním typem cestovního ruchu je rekreační cestovní ruch, který je charakteristický pro vhodné rekreační prostředí, jehož příznivé účinky jsou využívány pro obnovu fyzických a duševních sil člověka. Rekreační cestovní ruch v sobě nezahrnuje pouze pasivní odpočinek, ale obvykle je spojen s aktivním pobytem, kterým může být například uplatnění celé řady sportovních aktivit, her a koníčků.

Dále se jedná o kulturně-poznávací cestovní ruch, jenž je zaměřen na poznávání historie, tradic a zvyků jednotlivých národů. Tento typ cestování plní výchovně-vzdělávací funkci a zvyšuje kulturně-společenský rozhled obyvatelstva. Cestovní ruch s náboženskou orientací, tzv. poutní turistika, je charakteristická návštěvou poutních a posvátných míst, návštěvou církevních a religiozních podujetí a událostí.

---

³ Jarmila Netková, Martin Vaško: *Cestovní Ruch I*, Vysoká škola ekonomická, Praha 2004, 12 s.

Cestovní ruch se vzdělávacími motivy má za cíl vzdělání, něco se naučit či poznat. Těmto cílům je přizpůsoben program cesty a pobytu. Příkladem vzdělávacích zájezdů může být pobyt s výukou jazyků, různých sportovních disciplín, jógy či jízdy na koních.

Sportovně orientovaný cestovní ruch je dalším typem cestovního ruchu, jenž je zaměřený na udržování a posilování zdraví a prohlubování morálních vlastností člověka. V praxi se například jedná o horskou či vysokohorskou turistiku, cykloturistiku, vodní turistiku či pěší turistiku.

Zdravotně orientovaný cestovní ruch je typický pro zdravotní prevenci, rehabilitaci, rekonvalescenci i léčení následků nemocí v rámci lázeňských pobytů či jiných střediscích s dobrým vlivem na zdraví.

Cestovní ruch se společenskými motivy je orientován na společenská setkání a komunikaci mezi přáteli, příbuznými a známými. Do tohoto typu cestovního ruchu můžeme zahrnout tzv. klubovou turistiku, představující účast lidí na cestovním ruchu, přičemž tyto lidi spojují společné zájmy a záliby.

Dosud byly zmiňovány typy cestovního ruchu realizované ve volném čase. Cestovní ruch s profesními motivy je spojen s profesí a převážně probíhá v pracovní době účastníků. Cestovní ruch s profesními motivy se dělí na obchodní cestování (sjednávání obchodních kontaktů, setkání a jednání manažerů), kongresový cestovní ruch (účast na kongresech, seminářích), cestovní ruch veletrhů a výstav (vystavování, seznamování a nabízení produktů firmy) a incentivní cestovní ruch.

Incentivní cestovní ruch je také nazýván stimulační a motivační turistikou a je využíván zaměstnavatelem pro zvýšení motivace nebo jako odměna za odvedenou práci ve firmě. Charakteristické pro tento typ cestovního ruchu je, že náklady spojené s cestováním hradí zaměstnavatel.

V praxi můžeme nalézt další typy specificky orientovaného cestovního ruchu. S rozvojem dopravy můžeme například zmínit nákupní cestovní ruch, představovaný zájezdy za výhodnými nákupy. V praxi nejsou jasně vymezené hranice mezi jednotlivými typy cestovního ruchu. Jednotlivé typy cestovního ruchu se vzájemně prolínají a dochází k jejich propojování.

2.1.3 Ubytovací služby

S cestovním ruchem souvisí ubytovací služby, tedy umožnění přechodného ubytování mimo místo trvalého bydliště. Mezi první ubytovací zařízení, předchůdce hotelů, patří ubytovací hostince, které vznikaly s rozvojem obchodu a cestováním za ním. Hotel, coby ubytovací zařízení, se objevuje na přelomu 18. a 19. století. Název hotel vychází z francouzštiny, kde vznikl ze středověkého latinského pojmenování hostince. Rozvoj mobility obyvatelstva zapříčinil rozšíření ubytovacích kapacit. Největší rozvoj hotelnictví v Evropě je patrný především v zemích s příznivými podmínkami pro rozvoj cestovního ruchu. Hotelnictví představuje neodmyslitelnou součást cestovního ruchu.

V České republice je vývoj hotelnictví spjat s všeobecným trendem v Evropě. Rozvoj hotelnictví je tedy spojen s rozvojem obchodu, dostavníků, cyklistiky, železnice, lázeňství a s celkovým hospodářským rozmachem země.

S vývojem cestovního ruchu dochází postupně k diferenciaci ubytovacích zařízení, která dopřejí zájemcům různou kvalitu a rozsah.

Ubytovací zařízení můžeme členit podle:

- velikosti
  - malá, od 5 – 100 pokojů
  - střední, od 101 – 250 pokojů
  - velká, od 251 pokoje výše
- doby provozu
  - celoroční
  - sezónní
- umístění
  - městská zařízení
  - lázeňská zařízení
  - horská zařízení apod.
- převažující klientely
  - pro obchodníky
  - rodiny s dětmi

- sportovce
- zařízení specializující se na kongresovou turistiku apod.
- druhu zařízení a jeho funkce při uspokojování potřeb cestujících veřejnosti
  - hotel
  - hotel garni
  - motel
  - botel
  - penzión
  - turistická ubytovna
  - chatová osada
  - kemp

Tato kritéria ovlivňují zmiňovaný rozsah a kvalitu služeb. Rozdělení ubytovacích zařízení podle druhu se stalo základem pro kategorizaci a klasifikaci zařízení. Kategorizace představuje členění podle druhů do kategorií. Klasifikace je zařazení kategorie do třídy, přičemž zařazení je ovlivněno vybavením, úrovní rozsahu poskytovaných služeb. Klasifikace má za úkol udržovat určitý standard při výstavbě a zřizování ubytovacích zařízení.

Úroveň hotelů je všeobecně posuzovaná podle třídy. Třída má turistovi ukázat úroveň poskytovaných služeb projevující se jak ve vybavení, tak i ve vlastní kvalitě a rozsahu poskytovaných služeb daného hotelu. Třída se nejčastěji vyznačuje hvězdičkami, případně slovním označením. V České republice se ubytovací zařízení označují:

- * Tourist
- ** Economy
- *** Standard
- **** First Class
- ***** Luxury

Vyhláška číslo 501/2006 Sb. o obecných požadavcích na využívání území ve svém § 2 zařazuje ubytovací zařízení podle druhu do kategorií:

- hotelem se rozumí ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty, vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služeb s tím spojených;
- motel, kterým se rozumí ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty, vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služeb s tím spojených pro motoristy;
- penzion, kterým se rozumí ubytovací zařízení s nejméně 5 pokoji pro hosty, s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb, avšak s ubytovacími službami srovnatelnými s hotelem;
- ostatní ubytovací zařízení, kterými jsou zejména ubytovny, koleje, svobodárny, internáty, kempy a skupiny chat nebo bungalovů, vybavené pro poskytování přechodného ubytování⁴

2.1.4 Stravovací služby

Další službou související s cestovním ruchem je služba stravovací, která uspokojuje základní potřebu člověka. Pod stravováním si však nemusíme představit pouze samotné uspokojení potřeby výživy, ale také možnost seznámit se formou stravování s určitým prvkem kultury národa.

Mezi formy stravování patří individuální stravování a společné stravování. U individuálního stravování lze nalézt výhodu ve vynaložených prostředcích, které odpovídají okamžitým možnostem a potřebám. Naopak nevýhodou je časová náročnost. Výhodou společenské formy stravování je variabilnost sortimentu, protože se může obměňovat v různých časových intervalech v závislosti na složení účastníků cestovního ruchu, sezóně, módních trendech či dalších faktorech. Společenská forma přispívá k vytvoření fondu volného času a tím zvyšuje životní úroveň daného klienta. Celkově má společenská forma stravování pozitivní ekonomický dopad, neboť se podílí na tvorbě

---

⁴ vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

hrubého národního produktu, dává svou spotřebou podnět k činnosti dalších odvětví, kterými mohou být potravinářství, strojírenství, spotřební průmysl, odborné školství, vytváří pracovní příležitosti či je jednou z charakteristik kultury dané země.

Funkcemi veřejného stravování jsou stravovací, doplňková a společensko-zábavní. Stravovací funkce je základní, protože zajišťuje potřebnou výživu každého jedince. K této funkci můžeme přiřadit především restaurace, pohostinství, motoresty, jídelní železniční vozy, bufet, bistro či kiosky. Doplňkovou funkci nalezneme mezi hlavními jídlami a nabídkou nápojů. Společensko-zábavní funkce vytváří podmínky pro setkávání lidí, jejich vzájemnou komunikaci, rozptýlení v podobě zábavy či společenských her. V praxi se často všechny tyto funkce prolínají, aby podniky připravily pro své klienty co nejširší nabídku spojenou se stravováním.

2.1.5 Dopravní služby

Nepostradatelnou podmínkou cestovního ruchu jsou dopravní služby, představující služby spojené s přemístěním turistů z místa bydliště do místa realizace cestovního ruchu. Kvalita dopravních služeb ovlivňuje spokojenost účastníka cestovního ruchu, proto dopravní infrastruktura má zásadní význam na rozvoj cestovního ruchu. Mezi požadavky účastníků cestovního ruchu na dopravní služby patří bezpečnost, pohodlí, rychlost, dopravní kapacita, frekvence dopravy, cena odpovídající kvalitě.

Dopravu můžeme rozčlenit dle druhu na leteckou dopravu, silniční dopravu, vodní dopravu, železniční dopravu a zvláštní druhy dopravy využívané především účastníky cestovního ruchu. S mezinárodním cestovním ruchem je neodmyslitelně spojena a využívána letecká doprava, která se vyznačuje vysokou rychlostí a schopností dosáhnout vzdálených destinací v podstatně kratší době ve srovnání s ostatními druhy dopravy. Nejrozšířenějším druhem dopravy v cestovním ruchu je silniční doprava, která se vyznačuje schopností dopravit účastníky cestovního ruchu na místa pro jiné druhy dopravy nedosažitelná. Silniční doprava se často kombinuje s ostatními druhy dopravy. Vědeckotechnologický pokrok umožnil zkvalitnění silniční dopravy v podobě klimatizace, WC, videa apod. V silniční dopravě jsou nejčastěji používány vlastní dopravní prostředky. Nejstarším druhem dopravy je železniční doprava, která je schopna přepravit velké

množství lidí, zajistit dostatečné pohodlí, bezpečnost i rychlost. Mezi zmiňované zvláštní druhy dopravy můžeme zařadit především lanovky, ozubené dráhy a lyžařské vleky. Tato doprava slouží hlavně jako sportovně-rekreační zařízení. Všechny druhy dopravy mají svou klientelu a nabízí turistům svá specifika při přemísťování do místa realizace cestovního ruchu.

2.2 Regionální politika a strukturální fondy EU

Pro členské země Evropské unie je charakteristická ekonomická heterogenita, která se projevuje nejenom při srovnávání jednotlivých států, ale také při komparaci jejich vnitřních jednotek. Ke zmírnění těchto nerovností se postupně začala vytvářet společná regionální politika EU. Tento nástroj na zmírnění nerovností vznikl v sedmdesátých letech, kdy byly stanoveny výchozí cíle regionální politiky a dále byl založen nejdůležitější nástroj společné regionální politiky – Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF, European Regional and Development Fund).

Rozhodujícím impulsem k ustanovení společné regionální politiky mohl být projekt společného trhu nebo jím mohla být až snaha o zmírnění hospodářských rozdílů mezi členskými zeměmi před zahájením projektu společné měny. Z chronologického hlediska je vytvoření evropské regionální politiky v souladu s cílem vybudovat společný trh. Volný pohyb kapitálu nám dává možnost přesunout investice do výhodnějších lokalit, které nám budou snižovat náklady. Volný pohyb pracovních sil umožňuje pohyb zaměstnanců do oblastí s dostatečnou pracovní příležitostí a lepším ohodnocení. Proti tomuto předpokladu působí řada faktorů, kterými mohou být snížená mobilita, jazyková či kulturní odlišnost, nižší úroveň vzdělání. Tyto skutečnosti spolu s demografickými faktory jsou důvodem, proč působení společného trhu není samo schopno zajistit vyrovnaný hospodářský růst na celém území. Zmírňování hospodářských a sociálních rozdílů je uskutečňováno právě pomocí regionální politiky. Podnětem k rozvoji společné regionální politiky nebylo pouze vytvoření společného trhu, ale také zavedení společné měny. Vytvoření hospodářské unie vedlo k omezení možností členských států využívat celou řadu makroekonomických nástrojů k regulaci hospodářského vývoje. Regionální politika tak nahrazuje státní intervenci.

Součástí interpretace příčin a výsledků vytvoření regionální politiky a především jejího rozvoje v osmdesátých a devadesátých letech, kdy byly navýšeny finanční prostředky pro dosažení hospodářské soudržnosti, je faktor kompenzace. Vznik a vývoj regionální politiky je chápán jako kompenzace konkrétních dopadů společného trhu na hospodářsky slabší regiony a země. Obecně lze konstatovat, že ekonomická liberalizace ve společném trhu má větší dopad na hospodářsky slabší státy a regiony nemající dostatek vlastních prostředků na zmírnění dopadů větší konkurence pro občany či firmy. Kompenzační platby jsou tudíž hrazeny bohatšími regiony či státy ve společném trhu, které profitují právě na prohlubování společného trhu. Pohled na regionální politiku jako na „kompenzační platby“ není však podle Markse jednoznačný. Marks poukazuje hlavně na skutečnost, že hospodářské ukazatele nepotvrzují zvyšování rozdílů mezi chudšími a vyspělými regiony, ale je tomu spíše naopak, tedy dochází ke zmírňování rozdílů mezi těmito regiony. Nejednoznačnost negativních dopadů společného trhu přivedla některé autory k politickému zdůvodňování těchto plateb. Politické následky hospodářské recese jsou v chudších evropských zemích větší, přičemž jsou propojeny s politickou stabilitou. V evropském společenství je většina příjemců regionální pomoci z nově vzniklé demokracie. Podle Markse je proto stěžejním důvodem, proč bohatší členové přesouvají část svého zisku ke svým chudším partnerům ve Společenství, riziko z destabilizace celého společného trhu, a ne především ekonomická výhodnost takové politiky.

2.2.1 Klasifikace regionů podle Komise

V rámci společné regionální politiky Komise kategorizovala následujících šest typů problematických regionů. Zaostalé regiony, které jsou charakteristické nedostatkem infrastruktury, malými příjmy, častou tradiční zemědělskou výrobou a málo kvalifikovanou pracovní silou. Regiony poznamenané průmyslovým úpadkem – oblasti, které jsou ovlivněné aktuální recesí konkrétních odvětví. Periferní regiony vyznačující se geografickou izolací a špatným přístupem na společný trh. Pohraniční regiony nacházející se na vnějších hranicích Společenství, ale původně i oblasti na hranicích společného trhu, kde byl pohyb ovlivněn hraničními omezeními. Regiony poznamenané urbanistickými problémy, kde se jedná o oblasti s negativními sociálními dopady velkých aglomerací,

včetně vlivu na životní prostředí. Venkovské regiony, ve kterých je zemědělská produkce závislá na klimatických podmínkách.

2.2.2 Srovnávání regionů

Pro uskutečňování společné regionální politiky je nejdůležitější stanovit metodu, která bude sledovat regionální nerovnosti ve Společenství, tudíž nám i určí konkrétní příjemce finanční pomoci. Obecně lze vzít v potaz dvě kritéria pro srovnání situace v konkrétních oblastech, kterými mohou být porovnání výkonu podle růstu HDP na osobu či sledování úrovně nezaměstnanosti. Pro účely regionální politiky však sledování úrovně nezaměstnanosti není příliš vhodné, neboť se vyskytují specifické strukturální nezaměstnanosti. I z tohoto důvodu se ve Společenství rozdílly mezi jednotlivými regiony sledují pomocí sledování růstu HDP na osobu.

Regionální politika je soustředěna na regiony, přičemž podmínkou úspěšného zacílení hlavních nástrojů regionální politiky, tzv. strukturálních fondů, je považována přesná lokalizace regionů. Jednotlivé členské státy však vykazují ve velikosti územně správních celků výrazné odlišnosti, proto Společenství v roce 1988 zavedlo speciální statistické teritoriální jednotky NUTS. Na základě těchto teritoriálních jednotek jsou zjišťovány rozdíly v hospodářských ukazatelích a jsou rozdělovány finanční prostředky. Pro distribuci regionální pomoci v EU je základní územní jednotkou úroveň NUTS 2, jenž je zvolena tak, aby mohla být zacílena na kompaktní územní část, kde je možné finanční pomoc efektivně zpracovat.

2.2.3 Počátky regionální politiky EU

Počátky regionální politiky lze spatřovat jak ve Smlouvě o ESUO, tak i ve Smlouvě o EHS. Jedná se však pouze o okrajové záležitosti, které dokládají souvislost mezi tehdejšími aktivitami Společenství a následným vývojem regionální politiky. Na základě Smlouvy o EHS byly založeny fondy, které se později staly základními nástroji regionální politiky. Mezi tyto fondy patří Evropský sociální fond (ESF), který je definován článkem 123 Smlouvy o EHS, z části Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF)

založený na základě článku 40 Smlouvy o EHS, a Evropská investiční banka (EIB), jejíž právní základ je zakotven v článku 129 a 130 Smlouvy o EHS. Smlouva o EHS primárně řešila liberalizaci obchodu mezi členskými státy a mělo se za to, že liberalizace sama o sobě bude dostatečným stimulem k rozvoji chudších regionů. V době založení EHS potřeboval prokazatelnou pomoc pouze jeden z italských regionů, konkrétně oblast Mezzogiorno. Mělo se za to, že tento propad vyřeší právě uvedené fondy založené na základě ustanovení Smlouvy o EHS. Dalším důvodem, proč Smlouva o EHS hlouběji neřešila problematiku koheze, je skutečnost, že v této době fungovaly národní rozvojové programy, které regionální politiky řešily na národní úrovni.

V šedesátých letech se Komise začíná zabývat problematikou hospodářské a sociální soudržnosti. Po memorandu Komise o regionální politice z roku 1969 přichází v roce 1971 rezoluce o poskytování pomoci potřebným oblastem, která měla zajistit, aby členské státy podporovaly chudší regiony. Impulsem k vytvoření regionální politiky byla tzv. Thomsonova zpráva ze 4. května 1973. Zpráva poukazuje na závazky Společenství dané článkem 2 Smlouvy o EHS a zdůrazňovala, že nerovnosti v regionech ohrožují dokončení společného trhu. Upozornění na regionální nerovnosti a úspěšnou realizaci projektu společné měny se Thomsonova zpráva stala významným dokumentem. O nutnosti vytvoření regionálního fondu se však již diskutovalo před zmiňovanou zprávou, ale uskutečnění takového rozhodnutí mělo jen malou podporu.

I přes nemalé komplikace byl v roce 1972 vytvořen Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a dne 9. až 10. prosince 1974 byla uzavřena dohoda o financování tohoto fondu. Fond ERDF tak dne 1. ledna 1975 zahájil svou činnost. Finanční prostředky fondu ERDF nedosahovaly předpokládané výše, význam založení ERDF byl klasifikován jako velice omezený. Koncem sedmdesátých let a dále v osmdesátých letech ERDF prošel celou řadou reforem, kdy byl navýšen objem financí určených na distribuci v rámci regionální politiky, byla provedena úprava kvót pro jednotlivé členské země a především se vytvořila zvláštní část rozpočtového fondu, kterou kontrolovala Komise, což jí umožňovalo zahájit některé větší programy.

2.2.4 Reformy cílů a nástrojů regionální politiky

Za významný mezník pro rozvoj společné regionální politiky bylo přijetí jednotného evropského aktu (JEA). Regionální politika se tehdy poprvé objevila v zakládajících smlouvách v podobě samostatného oddílu. V JEA bylo zakotveno, že Společenství se orientuje na snižování nerovnoměrností mezi různými regiony a zaostalosti regionů, kterým se dostává nejmenší podpory. Po vstoupení platnosti JEA v roce 1987 následovala další reforma regionální politiky a to z důvodu přijetí Delorsova balíku I v roce 1988, jenž se zabýval reformou celkového finančního rámce Společenství. Delorsův balík I navrhoval snížení finančních prostředků plynoucích do zemědělství výměnou za navýšení strukturálních fondů tak, aby v roce 1993 tvořily 25 % rozpočtu. Reforma se netýkala pouze přerozdělení financí, ale také stanovila konkrétní cíle regionální politiky. Mezi cíle regionální politiky EU pro roky 1998 až 1999 patřila podpora hospodářsky zaostalých regionů (HDP na obyvatele nepřesahuje 75 % průměru Společenství), přeorientování regionů silně postižených úpadkem průmyslu na nové druhy hospodářské činnosti, boj proti dlouhodobé nezaměstnanosti, zapojení mladých lidí do pracovního procesu, modernizace a diverzifikace zemědělské výroby, podpora programů na vytváření nových pracovních míst v zemědělském sektoru a udržení osídlení arktických regionů.

K dalším významným změnám došlo v rámci přijetí dokumentu Agenda 2000. Od roku 2000 do roku 2006 je vidět snaha o větší efektivnost ve využívání finančních prostředků. V tomto období došlo ke snížení počtu cílů na tři – podpora rozvoje zaostávajících regionů, podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací a podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání. Dále byly odděleny finanční prostředky pro stávající členské země a kandidátské země.

Současné programovací období tj. od roku 2007 do 2013 je významné především z hlediska čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů hlavně pro nové členské země. Vývoj je ovlivněn tzv. Lisabonskou agendou.

2.2.5 Principy strukturální politiky EU

Regionální politika a uplatňování strukturálních fondů vycházejí při financování projektů ze základních principů. Tyto principy se odrážejí v programové a právní úpravě celého procesu poskytování pomoci. Mezi tyto principy patří princip programování, princip koncentrace, princip partnerství, princip adicionality, princip monitorování a vyhodnocování.

Princip programování udává časový rozvrh pro rozdělení finančních prostředků. Výsledkem je tedy integrovaný programový celek realizovaný v dlouhodobějším horizontu. Smyslem principu koncentrace je soustředění největších prostředků do regionů s nejdůležitějšími problémy, které jsou určeny na předem definované cíle. Princip partnerství spočívá ve spolupráci mezi orgány na všech úrovních, které rozhodují o umístění finanční pomoci ze strukturálních fondů. Princip adicionality představuje, že prostředky poskytnuté ze společného rozpočtu EU mají doplňovat výdaje členských států. Záměrem tohoto principu je důraz na finanční zainteresování daného státu, což má vést k vyšší efektivnosti a zodpovědnosti při využívání poskytnutých prostředků. Posledním principem je zásada monitorování a vyhodnocování, přičemž se jedná o průběžné sledování a vyhodnocování efektivnosti využívání prostředků.

V Evropské unii je regionální politika realizována na třech základních úrovních. Jedná se o nadnárodní úroveň, kterou relativně nezávisle provádí přímo Evropská unie. Další úroveň je národní prováděna politikou jednotlivé členské země, přičemž postupně přejímají některá společná pravidla. Třetí úroveň je regionální, která existuje ve většině zemí, její pozice je dlouhodobě posilována. Představiteli regionální politiky jsou na nadnárodní úrovni Evropská komise a další evropské instituce, na úrovni národní se jedná o vládu, ministerstva a další orgány státní správy daného státu. Na regionální úrovni jsou těmito představiteli orgány územní samosprávy a v neposlední řadě jsou jimi podniky, podnikatelé a instituce. Mezi nástroje této politiky patří hlavně strukturální fondy a Kohezní fond, iniciativy společenství, případně předvstupní nástroje.

2.2.6 Finanční zdroje EU

Regionální politiku Evropské unie charakterizují cykly, které jsou stejné jako rozpočtové období EU. Tyto cykly jsou v současnosti sedmileté. Celý programovací mechanismus má kořeny u Evropské komise, která určí před daným programovacím obdobím cíle regionální politiky (viz kapitola 2.2.8), které obecným způsobem definují, jakým způsobem, jakými prostředky a do kterých regionů budou směřovat tyto finanční prostředky. Dále definuje výši jednotlivých příspěvků včetně rozložení v průběhu daného programovacího období. Jestliže Evropská komise definovala cíle, postupuje jednání k nalezení shody mezi Evropskou unií a jednotlivými státy společenství. Členské země za tímto účelem mohou zpracovat tzv. Národní rozvojový plán, který pohlíží na možnosti veřejných podpor, ve kterém byly definovány priority daného státu v oblasti hospodářské politiky a sociální soudržnosti. Na základě Národního rozvojového plánu a cílů Evropské unie je zpracován Národní strategický referenční rámec, což je základní rozvojová strategie ČR. Tento Národní strategický referenční rámec představuje či provádí analýzu hospodářského vývoje ČR, přičemž klade důraz na vymezení silných stránek země, důležitých pro růst konkurenceschopnosti a definování problémových oblastí, jejichž opomíjení by mohlo být překážkou udržitelného rozvoje. Dále jsou v Národním strategickém referenčním rámci analyzovány strategické cíle, definovány jednotlivé operační programy a programové dokumenty a jejich zaměření. Pod operačními programy si můžeme představit strategické dokumenty rámcově vymezené pro konkrétní oblast podpory, čímž žadatelům poskytují základní informace, na co lze dané prostředky Evropské unie použít. Operační programy nejsou izolované sektorové nebo regionální dokumenty, ale jsou nástrojem realizace Národního rozvojového plánu či Národního strategického referenčního rámce a politik jednotlivých členských států. Působnost operačních programů se vztahuje k jednotlivým cílům regionální politiky. Operační programy pro období 2007 – 2013 jsou rozpracovány do tzv. prioritních os, které představují hlavní směry intervence vycházející z Národního rozvojového plánu, Národního strategického referenčního rámce, Lisabonské strategie a dalších strategických dokumentů. Tyto prioritní osy jsou dále rozpracovány do několika oblastí podpory, které se stávají nástrojem realizace operačních programů. Oblasti podpory pak vymezují jednotlivé intervence, hlavní aktivity, konečné příjemce či způsob realizace. Doplňující informace

k jednotlivým operačním programům pro realizaci projektu můžeme dále nalézt v tzv. implementačních dokumentech, ve kterých nalezneme všechny náležitosti nutné pro čerpání finančních prostředků objevujících se právě v operačních programech.

2.2.7 Strukturální fondy

Evropská unie podporuje proces vyrovnávání životní úrovně v jednotlivých regionech členských zemí prostřednictvím strukturálních fondů. Regionální a strukturální politika Evropské unie patří mezi nejvýznamnější politiky Evropské unie. Hlavním cílem těchto politik je zajistit, aby se regiony, jejichž rozvoj zaostává za evropským průměrem, dostaly pomocí investic na stejnou úroveň. Nástrojem strukturální politiky jsou kromě národních zdrojů tzv. strukturální fondy. Jejich zdrojem jsou finanční příspěvky všech členských zemí do rozpočtu Evropské unie, přičemž částka pro regionální politiku činí kolem 35 % z celkového rozpočtu EU. V rámci strukturální politiky byly v EU kromě Kohezního fondu zřízeny strukturální fondy, z nichž členské země mohou čerpat finanční prostředky. Strukturální fondy byly vytvořeny pro chudší nebo jinak znevýhodněné regiony – venkovské oblasti, problémové městské oblasti, upadající průmyslové oblasti či oblasti s geografickým nebo přírodním znevýhodněním. Existují dva strukturální fondy.

Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund – ERDF). Cílem tohoto fondu je snižování rozdílů mezi jednotlivými oblastmi. Úkolem tohoto fondu je především snižovat rozdíly mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů. Fond byl založen v roce 1975, aby finančně podpořil programy regionů, které byly nejvíce znevýhodňovány. Jedná se o fond s největším objemem finančních prostředků, tudíž jde o nejvýznamnější strukturální fond. ERDF podporuje výstavbu silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, výstavbu poldrů a úpravy koryt řek, inovační potenciály podnikatelů, začínající podnikatele, rozvoj a obnovu sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukci kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadbu regenerační zeleně, ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, výstavbu či opravu infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v

přihraničních regionech, modernizaci systému krizového managementu apod. Cílem této podpory je vytvoření pracovních míst a tím snížení rozdílů v úrovních rozvoje mezi jednotlivými regiony.

Evropský sociální fond (European Social Fund – ESF) byl založen v roce 1960 jako hlavní nástroj evropské sociální politiky a zaměstnanosti. Podporuje opatření pro boj s nezaměstnaností, prevenci, rozvoj lidských zdrojů, rovné příležitosti pro muže i ženy, hospodářskou a sociální soudržnost. Tyto dlouhodobé cíle pomáhají aktualizovat a modernizovat pracovní síly, které pomáhají k rozvoji daného regionu. Mezi projekty podporované tímto fondem patří rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání informačních a komunikačních technologií pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru.

Fond soudržnosti – Kohezní fond (Cohesion Fund – CF). Tento fond je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Prostředky z tohoto fondu jsou poskytovány státům, jejichž HDP na obyvatele je pod hranicí 90 % průměru společenství. Jeho podmínkou je, aby státy vyvíjely snahu k naplnění konvergenčních kritérií. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány projekty zaměřené na problematiku životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje, společného zájmu v oblasti dopravní infrastruktury, studie a opatření technické pomoci podporující environmentální a infrastrukturní projekty.

2.2.8 Cíle regionální politiky EU

V programovacím období 2000 – 2006 se snížil počet cílů regionální politiky společenství. Cíl 1: Podpora rozvoje zaostávajících regionů, tento cíl patřil mezi hlavní prioritu soudržnosti EU. Z tohoto cíle byly podporovány regiony kategorie NUTS 2,

jejichž HDP na obyvatele byl pod hranicí 75 % průměru společenství. Regiony se vyznačovaly obecně vysokou nezaměstnaností, nedostatečnou základnou služeb a infrastrukturou. Cíl 2: Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací, tento cíl byl zaměřen na podporu oblastí se strukturálními problémy v průmyslových, městských i venkovských regionech nespádajících do cíle číslo 1. Cíl 3: Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání. Opatření tohoto cíle se týkala oblasti lidských zdrojů, jako je školení, zaměstnanost. Pod tento cíl opět nespádaly regiony, které zahrnoval cíl číslo 1. Mimo výše uvedených cílů existovaly ještě tzv. iniciativy společenství zřízené Evropskou komisí k řešení specifických problémů dotýkajících se celého území společenství. Do těchto iniciativ byl zařazen Interreg III podporující příhraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci, Urban II určený pro hospodářskou a sociální regeneraci měst i příměstských oblastí procházejících krizovým obdobím, Leader + podporující rozvoj venkova a Equal, který podporoval nadnárodní spolupráci zaměřenou na boj proti všem formám diskriminace a nerovnosti na trhu práce.

Pro programovací období 2007—2013 zavedla Evropská komise poměrně radikální změnu v základním zaměření regionální politiky na zvyšování konkurenceschopnosti a budování hospodářství založeném na znalostech a inovacích. Pro toto období jsou stanoveny tři cíle, k jejichž dosažení má v evropském střednědobém rozpočtovém rámci (tzv. finanční perspektiva), prostřednictvím strukturálních fondů Fondu soudržnosti, vyčleněno 347 miliard eur.

Cíl 1: Konvergence. Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy. Cílem je podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem na obyvatele na úrovni nižší než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Z prostředků CF jsou k čerpání z tohoto cíle způsobilé státy, jejichž hrubý národní příjem na obyvatele je nižší než 90 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii, oblasti dlouhodobě znevýhodněné, jako jsou periferní oblasti, odlehlé ostrovy. Pro podporu cíle č. 1 je vyčleněno 78,5 % finančních prostředků z celkového rozpočtu určených na regionální politiku.

Cíl 2: Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Tento cíl slouží k posílení regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I v oblasti konkurenceschopnosti a atraktivnosti

regionů a jejich zaměstnanosti. Do tohoto cíle patří státy a regiony, které nejsou podporovány z cíle číslo 1. V České republice pod něj spadá hlavní město Praha. Podpora je realizována prostřednictvím fondů ERDF a ESF, výše prostředků činí 17,3 % z celkového rozpočtu na regionální politiku společenství.

Cíl 3: Evropská územní spolupráce. Tento cíl je zaměřen na podporu přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III. Konkrétně je zaměřen na specifické problémy území rozdělených hranicemi. Tento cíl je financovaný z fondu ERDF, přičemž v České republice pod něj spadají všechny regiony. Objem prostředků určených pro tento cíl je ve výši 4,2 %.

V programovacím období 2000 až 2006 bylo celkem devět cílů, které byly podporovány z šesti různých nástrojů. Pro současné období jsou však určeny pouze tři cíle podporované třemi nástroji. Současná regionální politika společenství se zaměřuje na soudržnost a na rovnoměrný a vyvážený rozvoj všech regionů. Dominantní roli hrají již jen tři fondy, kterými jsou Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond a Kohezní fond.

2.3 Národní rozvojový plán

Národní rozvojový plán je základním strategickým dokumentem pro programovací období. Národní rozvojový plán zdůvodňuje potřeby pomoci ze zdrojů Evropské unie a definuje cíle, jichž má být dosaženo. Struktura a obsah Národního rozvojového plánu musí být vypracovány v souladu s legislativou Evropské unie. Jednotlivé členské státy Evropské unie jím popisují strategii pro získání podpory ze strukturálních fondů Evropské unie a Fondu soudržnosti. Národní rozvojový plán jednotlivých států vychází ze současného stavu a vyhodnocuje vývoj země v hospodářské, sociální a politické oblasti, přičemž si klade ambice a cíle v následujících letech. Součástí Národního rozvojového plánu jsou globální cíl, specifické cíle a návrh operačních programů, které je naplní. V současné době Česká republika vychází z vypracovaného Národního rozvojového plánu pro období 2007 - 2013.

Cíle Národního rozvojového plánu vycházejí z popsané strategie a následně jsou promítnuty do struktury operačních programů. Zaměření operačních programů vychází z globálního cíle, specifických cílů a priorit Národního rozvojového plánu.

2.4 Národní strategický referenční rámec

Pod Národním strategickým referenčním rámcem (NSRR) si můžeme přestavit rámcovou rozvojovou strategii státu a referenční nástroj pro přípravu programování fondů. NSRR tvoří podklad pro jednotlivé operační programy, je jakýmsi mostem mezi prioritami EU uvedených ve Strategických obecných zásadách Společenství a národními prioritami politiky soudržnosti rozpracovanými v Národním rozvojovém plánu. Národní strategický referenční rámec vychází z Národního rozvojového plánu České republiky, jenž byl vzat na vědomí usnesením Vlády České republiky č. 175/2006. NSRR shrnuje české priority a vystihuje implementační strukturu pro efektivní využití finančních prostředků Společenství. Národní strategický referenční rámec má dvě části – strategickou a operační. Strategická část definuje danou strategii pro všechny cíle politiky soudržnosti EU. Operační část se zabývá operačními programy a rozdělením finančních prostředků mezi tyto programy. NSRR ve své podstatě reaguje na konkrétní faktory, které negativně ovlivňují vývoj ekonomického a sociálního prostředí.

2.5 Operační programy

Čerpání finančních prostředků v rámci regionální politiky Evropské unie probíhá pomocí operačních programů, které upřesňují oblasti zásahů na národní úrovni i v jednotlivých regionech dané členské země. O jejich schválení v konečné fázi rozhoduje Evropská komise. Operační programy jsou rozděleny na tematické operační programy a regionální operační programy. Tematické operační programy se zabývají problematikou daných sektorů. Regionální operační programy se vztahují na jeden region NUTS II. V České republice bylo vládou schváleno (na základě Národního rozvojového plánu ČR pro období 2007-2013 a Národního strategického referenčního rámce) 24 operačních programů, operační programy byly posléze projednány Evropskou komisí. V České

republike tedy máme operační programy – Životní prostředí, Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Výzkum a vývoj pro inovace, Podnikání a inovace, Lidské zdroje a zaměstnanost, Doprava, Integrovaný operační program, Technická pomoc, sedm Regionálních operačních programů, dva programy pro region soudržnosti hl. m. Prahy a devět programů evropské územní spolupráce. Všechny tyto operační programy jsou podřízeny třem cílům regionální politiky Evropské unie pro období 2007-2013, kterými jsou Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce (viz kapitola 2.2.8). Ze strukturálních fondů a Fondu soudržnost může ČR v aktuálním plánovacím období čerpat finanční prostředky do výše 26,7 miliard eur.

2.5.1 Tematické operační programy

Řídicími orgány tematických operačních programů jsou příslušná ministerstva, která k danému programu také vypracovala metodologický materiál a specifikovala konkrétní podmínky pro projektové žádosti. Pro získání finančních prostředků v rámci operačních programů je nutné zaměřením na jeden z cílů programu a splnit všechny náležitosti stanovené řídicím orgánem.

Operační program Životní prostředí je zaměřen na ochranu a zlepšování kvality životního prostředí.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost má za úkol rozvíjet vzdělávací společnost za účelem posílení konkurenceschopnosti České republiky.

„Operační program Výzkum a vývoj pro inovace je zaměřený na posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem. Podporuje vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou, budováním nových výzkumných pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání.“⁵

---

⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/977e2e36-937e-4432-afe7-165afd87e676/OP-Vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace>

Cílem operačního programu Podnikání a inovace je zvýšit konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit sektor průmyslu a služeb na úroveň předních průmyslových zemí Evropy.

„Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech.“⁶

Dalším operačním programem je Doprava, jehož cílem je zkvalitňování infrastruktury, zlepšování dostupnosti dopravou.

„Integrovaný operační program je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj: rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik.“⁷

Operační program Technická pomoc má za úkol zlepšit centrální řízení a koordinaci programů spolufinancovaných z fondů Evropské unie na úrovni ČR, čímž má přispět k zajištění cílů stanovených Národním strategickým referenčním rámcem ČR v období 2007-2013.

2.5.2 Regionální operační programy

Na sektorové operační programy navazují regionální operační programy, které řeší problémy v rámci regionů příslušného státu. Snaží se přispět k vyváženému rozvoji daného území. V programovacím období 2007-2013 nalezneme sedm regionálních operačních programů, tedy jeden pro každý region soudržnosti ČR NUTS II. Regionální operační programy jsou financovány z Evropského fondu regionální rozvoje. Pro Prahu byly

---

⁶ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/d26c8d6a-821b-45df-9c9c-29a8a55f7e1e/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost>

⁷ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b942baff-6b60-4771-8e51-55e093e4605f/OP-Doprava>

připraveny dva operační programy – OP Praha – Konkurenceschopnost (financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj) a OP Praha Adaptabilita (financovaný z ESF).

Pro Severní Čechy je určen regionální operační program NUTS II Severozápad, který si za svůj globální cíl klade „zvýšení kvality fyzického prostředí a přeměnu ekonomických a sociálních struktur regionu, jako předpoklad pro zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život obyvatel. Prostřednictvím zvýšení atraktivity regionu bude docházet k jeho konvergenci k průměrné úrovni socioekonomického rozvoje ČR/EU.“⁸ Mezi prioritní osy patří Regenerace a rozvoj měst, Integrovaná podpora místního rozvoje, Dostupnost a dopravní obslužnost, Udržitelný rozvoj cestovního ruchu a Technická asistence.

Další programy spadají pod Cíl Evropská územní spolupráce. Tyto programy mají prohloubit harmonický a vyvážený rozvoj Evropské unie pomocí spolupráce na příhraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni. Evropskou územní spoluprací má být podporován rozvoj vědy, výzkum a informační společnosti, životní prostředí, předcházení rizikům a řízení vodních zdrojů. Mezi programy v rámci Evropské spolupráce spadají INTERACT II, ESPON II, Operační program meziregionální spolupráce, Operační program nadnárodní spolupráce, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko a OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko.

2.6 Obecná charakteristika Ústeckého kraje

Severní Čechy nalezneme v Ústeckém kraji, který pokrývá rozlohu 5 335 km². Na této ploše zabírá zemědělská půda více než 50 % území, lesy se rozkládají na 30 % a vodní plochy na 2 % území. Ústecký kraj na severozápadě sousedí se Spolkovou republikou Německo, a to se spolkovou zemí Sasko. Na severovýchodě sousedí Ústecký kraj s krajem Libereckým, na západě s krajem Karlovarským a z malé části i s krajem Plzeňským a na jihovýchodě se Středočeským krajem. Ústecký a Karlovarský kraj společně tvoří region soudržnosti Severozápad. Ústecký kraj se vyznačuje rozmanitou a pestrou přírodou. Podél hranic s Německem se nachází oblast Krušných hor, Labské pískovce a Lužické

---

⁸ Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007-2013, str. 114

hory. Jihovýchod kraje tvoří roviny, ze kterých vystupuje historicky nejznámější hora Čech Říp, a České středohoří se svým nejvyšším vrcholem Milešovkou. Největším vodním tokem na území kraje je řeka Labe.

Pro Ústecký kraj je charakteristická rozdílnost jak z hlediska přírodních podmínek, tak i z hlediska hospodářské struktury, hustoty osídlení a stavu životního prostředí. Hospodářský význam kraje je ovlivněn nerostným bohatstvím, zejména rozsáhlými ložisky hnědého uhlí, které se rozkládají pod svahy Krušných hor, táhnoucí se od Ústí nad Labem až po Kadaň.

Ústecký kraj lze rozdělit na čtyři oblasti. První oblast je charakteristická svou vysoce rozvinutou průmyslovou výrobou, která zaujímá okresy Chomutov, Most, Teplice a částečně Ústí nad Labem. V tomto regionu má významné postavení energetika, těžba uhlí, strojírenství, chemický a sklářský průmysl. Oblast Litoměřicka a Lounska je významná svou produkcí chmele a zeleniny. Horská oblast Krušných hor je velmi řídko osídleným pásmem s minimálními hospodářskými aktivitami. Poslední oblastí je Děčínsko, které není ani územím s koncentrací těžkého průmyslu ani oblastí zemědělskou.

K 31. 3. 2010 měl Ústecký kraj 836 063 obyvatel. Hustota obyvatel (157 obyvatel/km²) je vyšší než vykazuje celostátní průměr (133 obyvatel/km²), což kraj řadí na čtvrtou pozici nejzalidněnějších oblastí. Průměrný věk obyvatelstva je 39 let, tedy v Ústeckém kraji ve srovnání s ostatními kraji žije poměrně mladé obyvatelstvo.

Kvalita životního prostředí je ovlivněna průmyslovou činností z minulosti. Povrchová těžba značně poškodila tvář krajiny, ta se však postupně obnovuje nákladnou rekultivací. Životní prostředí v Ústeckém kraji se neustále zlepšuje, což dokládají naměřené emise.

2.6.1 Doprava v Ústeckém kraji

Pro rozvoj cestovního ruchu je nezbytná dopravní infrastruktura. „Kraj má důležitou dopravní polohu danou vazbou na Evropskou Unii. Teplickým a litoměřickým okresem prochází významná mezinárodní silniční trasa E 55 spojující sever a jih Evropy, která u Lovosic přechází v dálnici D 8. Koncem roku 2006 byl uveden do provozu nový

úsek dálnice D 8 přes Krušné hory s napojením na německou dálnici A 17. Další významný silniční tah směřuje z Karlovarského kraje podél Krušných hor do severní části Libereckého kraje. Významná je také spojnice ze Spolkové republiky Německo přes Chomutov a Louny do Prahy. Hlavním železničním tahem je mezinárodní trať ze Spolkové republiky Německo přes Ústí nad Labem do Prahy. Řeka Labe je nejdůležitější vodní cestou v České republice a umožňuje lodní přepravu do Hamburku, přístavu v Severním moři. Na území kraje se nalézají 14 silničních celních přechodů, 3 železniční, 1 říční a mnoho nově zbudovaných přechodů pro pěší a cyklisty.“⁹

2.6.2 Cestovní ruch v Ústeckém kraji

„Vzhledem k bohaté historii osídlení má Ústecký kraj velké množství historických památek. Z nejznámějších lze připomenout např. románskou rotundu na hoře Říp, gotický kostel v Mostě, barokní zámek v Duchcově, kláštery v Oseku a Doksanech a zámky Ploskovice a Libochovice. Litoměřice, Úštěk a Terezín byly vyhlášeny městskými památkovými rezervacemi a Roudnice nad Labem má památkově chráněné městské jádro. Několik vsí na Litoměřicku bylo vybráno za vesnické památkové rezervace. V oblastní galerii v Litoměřicích jsou mimořádně hodnotné sbírky obrazů. V průběhu celého roku jsou pořádány na výstavišti v Litoměřicích různé typy akcí. Nejznámější z nich je prodejní výstava Zahrada Čech zaměřená na pěstitelství ovoce a zeleniny, veletrh bytového a stavebního zboží Můj dům, můj hrad atd. Z přírodních krás jsou nejznámější národní park České Švýcarsko s Pravčickou bránou, půvabná labská cesta s Portou Bohemicou, skalní útvary Tiských stěn a Českého Švýcarska a mnoho dalších. I sportovně založeným návštěvníkům má Ústecký kraj co nabídnout. Je tu moderní dostihové závodiště hipodrom, autodrom, golfové hřiště, vše ve městě Most. Krajem prochází také několik cyklostezek, z nichž jedna má v budoucnu spojit Prahu s Drážďany. Krušné, ale i Lužické hory nabízejí skvělé podmínky pro lyžování.“¹⁰

---

⁹ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/ustecky-kraj/charakteristika-usteckeho-kraje/1000934/41130/>

¹⁰ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/ustecky-kraj/charakteristika-usteckeho-kraje/1000934/41130/>

2.6.3 Statistiky cestovního ruchu v Ústeckém kraji

Celkový počet turistů Ústeckého kraje činil v roce 2008 přibližně 366.530, z nichž 129.169 turistů bylo zahraničních. Poměrně vysoký podíl zahraničních turistů ve srovnání s ostatními kraji ČR (s výjimkou hlavního města Prahy) v sobě skrývá potenciál. Tento poměr je především ovlivněn umístěním kraje, který sousedí se Spolkovou republikou Německo. Čisté využití lůžek v Ústeckém kraji v roce 2008 činilo 20,4 % a pokoje byly využívány na 26 % (viz tabulková příloha č. 1). Pohledem na tabulkovou přílohu číslo 2 zjišťujeme, že počet hromadných ubytovacích zařízení v Ústeckém kraji v roce 2008 činil 391. V těchto zařízeních bylo celkem 7.407 pokojů s 19.647 lůžky. Dále bylo napočítáno 2.752 míst pro stany a karavany.

Jestliže se zaměříme na okres Most ležící v Ústeckém kraji, tak po shlédnutí tabulkové přílohy číslo 3 zjistíme, že z celkové počtu 391 hromadných ubytovacích zařízení v Ústeckém kraji se v okrese Most nachází pouze 20 těchto zařízení s 565 pokoji, ve kterých je 1.167 lůžek. Zajímavostí okresu Most je, že se zde nenachází žádné místo pro stany a karavany evidované ve statistikách Českého statistického úřadu. Nejvíce hromadných ubytovacích zařízení se ve sledovaném kraji nachází v okresech Děčín, Chomutov a Teplice.

Pokud statistiky cestovního ruchu Ústeckého kraje srovnáme s Pardubickým krajem, který má srovnatelnou návštěvnost (v roce 2008 činila 360.903 hostů), zjistíme, že Ústecký kraj navštívilo mnohem více zahraničních turistů. Pardubický kraj v roce 2008 navštívilo 58.742 zahraničních turistů, přičemž v Ústeckém kraji se jednalo o 129.169 zahraničních hostů. V procentním vyjádření se v Pardubickém kraji jedná o 16 % zahraničních turistů a v Ústeckém kraji o 35 % zahraničních hostů vzhledem k celkové návštěvě daného kraje. V Pardubickém kraji se nacházelo celkem 338 hromadných ubytovacích zařízení, což je o 53 zařízení méně než v Ústeckém kraji. Počet lůžek v daných zařízeních se v obou krajích taktéž moc neliší, v Pardubickém kraji bylo o 40 lůžek méně. Pohledem na čisté využití lůžek zjistíme, že v Pardubickém kraji byla lůžka využívána na 24,8 %, což je o 4,4 % více než v Ústeckém kraji. Rovněž využití pokojů v Pardubickém kraji bylo vyšší, jednalo se o 30,5 %, což je ve srovnání s Ústeckým krajem o 4,5 % více.

Celkově lze konstatovat, že Ústecký kraj těží především z přílivu zahraničních turistů. Tuto návštěvnost lze nadále rozvíjet spoluprací s nedalekými německými městy, což by mohl být základ pro budoucí rozvoj Ústeckého kraje.

2.7 Studie proveditelnosti

S čerpáním finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie souvisí studie proveditelnosti. Na vrcholu přípravy projektu stojí právě studie proveditelnosti, která je někdy také nazývána technicko-ekonomickou studií. Studie proveditelnosti detailně popisuje investiční záměr a je podkladem pro investiční rozhodnutí. Jedná se o nejvyšší stupeň analýzy investičního záměru, projekt je sloučen s analýzou efektivnosti investice, citlivostní analýzou na změnu parametrů a predikce projektu v časovém horizontu. Vzhledem k této komplexnosti je studie proveditelnosti považována za jeden z nejnáročnějších dokumentů v ekonomické a organizační činnosti. Každým nástrojem analýzy je vycházení z reálných dat, která jsou nezbytná pro správné fungování.

Při přípravě projektu do operačních programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů EU má studie proveditelnosti určitá specifika. Ve většině případů je u jednotlivých operačních programů v Příručce pro žadatele uvedeno, jaká osnova studie proveditelnosti či plánu projektu je požadována. Jestliže jsou nejasnosti se zpracovávanou studií, lze se obrátit na poskytovatele dotace, který poskytne potřebné informace.

Studie proveditelnosti má předem danou strukturu, která je závislá na typu zpracovávaného projektu. Základními body jsou titulní strana, obsah, úvodní informace, stručné vyhodnocení projektu, stručný popis podstaty projektu a jeho etap, analýza trhu, odhad poptávky, marketingová strategie, marketingový mix, management projektu, technické a technologické řešení projektu, dopad projektu na životní prostředí, zajištění dlouhodobého majetku, řízení pracovního kapitálu, finanční plán a analýza projektu, hodnocení efektivity a udržitelnosti projektu, řízení rizik, harmonogram projektu a podrobné závěrečné hodnocení projektu.

3 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je analýza a zhodnocení fiktivního projektu „Výstavba sportovního centra s ubytovacími kapacitami u jezera Most“. V diplomové práci bude zpracována fiktivní studie proveditelnosti na výstavbu sportovního centra. Tato studie proveditelnosti bude vycházet ze současného stavu okolí nově vznikajícího mosteckého jezera. Mostecko má vzhledem ke své historii nemalé zkušenosti právě s rekultivacemi, kterými jsou například výstavba sportovního areálu autodrom či výstavba hipodromu. Zatopením byla v minulosti řešena rekultivace lomu Matylda, kde vznikla vodní plocha o výměře 38,7 ha. Zatopení povrchového dolu Ležáky, kde má vzniknout jezero Most, má však v konečném stavu vodní plocha zabírat 311 ha. V mé diplomové práci bude poukázáno na historii zatápní budoucího jezera, jakým způsobem je rekultivační projekt financován či kdo se na zatápní povrchového dolu podílí. Zatopení povrchového dolu a vznik nového jezera není konečným zamýšleným rekultivačním cílem. Okolí jezera se má stát rekreační oblastí zaměřenou na turistický ruch. Projekt Výstavba sportovního centra s ubytovacími kapacitami u jezera Most má navázat na vybudování rekreačního centra a poskytnout tak turistům ubytovací služby spolu s dalšími službami zaměřenými na sportovní potřeby turistů v rámci cestovního ruchu.

Ve studii proveditelnosti projektu Výstavba sportovního centra s ubytovacími kapacitami u jezera Most bude nejprve analyzován výchozí stav před realizací projektu. Tedy bude poukázáno na rekultivační činnost a s tím spojené nemalé finanční investice na Mostecku. Na analýzu současného stavu naváže samotný důvod realizace projektu, posléze přínosy projektu pro Ústecký kraj a obyvatele tohoto kraje. Součástí studie proveditelnosti bude analýza trhu a marketingový mix. Rovněž bude provedena SWOT analýza a daný projekt bude finančně zhodnocen.

Jádrum diplomové práce bude tedy zpracování studie proveditelnosti, kdy následně tento projekt bude komplexně analyzován. Ve studii proveditelnosti, jejímž cílem je získat finanční dotaci ze strukturálního fondu Evropské unie na konkrétní projekt, jsou vyzdvihována vesměs pouze pozitiva projektu. Součástí této diplomové práce však nebude pouze zpracování studie proveditelnosti, naopak daný projekt bude hodnocen komplexně, tedy budou zde analyzována rovněž veškerá potencionální negativa, která mohou na

projekt působit. Těmito negativy mohou být v Ústeckém kraji ekologické a ekonomické aspekty, špatná dopravní infrastruktura či nedostatek nabízených služeb souvisejících s cestovním ruchem.

V diplomové práci bude rovněž srovnávána rekultivační činnost na Mostecku s oblastí, která se musí vyrovnávat s obdobnou problematikou, jmenovitě oblastí zvanou Lužická jezera, kde vzniká soustava uměle vytvořených jezer rovněž zatopením bývalých povrchových hnědouhelných dolů.

Cílem práce je zjistit dopady fiktivního projektu na rozvoj Severních Čech, přičemž k dosažení cílů jsem použil metodu analýzy odborných textů, pozorování a srovnávání.

4 Výsledek vlastní práce

4.1 Studie proveditelnosti

Studie proveditelnosti se zabývá projektem „Výstavba sportovního centra s ubytovacími kapacitami u jezera Most“. Uváděné informace k firmám jsou fiktivní.

4.1.1 Výchozí stav před realizací projektu

V současnosti byla založena společnost Sportovní centrum Most, s. r. o. Tato firma má volný finanční kapitál, který by chtěla investovat do výstavby sportovního centra u jezera Most a tím podpořit rozvoj turistického ruchu na Mostecku.

Na Mostecku je realizován projekt mající za cíl zahlazení důlní činnosti lomu Ležáky, kde byla ukončena těžba v roce 1999. Závěr a dokončení těchto prací včetně rozsáhlého vybudování jezera Most je financován ze státního příspěvku. Celková koncepce zahlazení důlních aktivit je řešena souhrnným plánem sanací a rekultivací.

Samotné napouštění zbytkové jámy lomu Ležáky bylo zahájeno dne 24. 10. 2008. Rozsáhlé hydrické rekultivace zajišťované státním podnikem Palivový kombinát Ústí v rámci revitalizace území dotčeného těžební činností předpokládají ukončení napouštění jezera v roce 2011. Ke dni 31. 8. 2010 bylo v napouštějícím jezeře 62,73 % z celkového plánovaného objemu vody v mosteckém jezeře. Hlavním zdrojem vody budoucího jezera je voda z řeky Ohře, která je přiváděna v množství 0,6 - 1,2 m³/s z Nechranické přehrady na Chomutovsku, přivaděčem z průmyslového vodovodu Nechranice o celkové délce 4,9 km.¹¹

Jezero Most vzniká v místech, kde stávala historická část města Most. Město Most utrpělo ve své historii několik ran. Ať už se jedná o požáry z let 1515 a 1820, které byly téměř likvidační. Byly to i další rány – pobělohorská emigrace, třicetiletá válka, morová epidemie v roce 1680 či kuřavka v roce 1895. Poslední ranou pro město bylo rozhodnutí Ústředního výboru komunistické strany Československa a následné Usnesení vlády č. 180

---

¹¹ http://www.pku.cz/pku/site.php?location=5&type=napousteni_most

z roku 1964 o vytěžení uhelného pilíře pod historickou částí města Most. Tato poslední rána byla pro historické město Most již likvidační.

Po ukončení těžby v roce 1999 se rozhodovalo o formě rekultivace již vytěženého dolu. Město Most se rozhodlo o zaplavení lomu Ležáky. Možnou variantou rekultivace bylo zasypání lomu vnitřní výsypkou. Od řešení bylo upuštěno vzhledem k rozsáhlosti lomu a nedostatku zeminy pro jeho zasypání. Varianta zaplavení lomu byla odsouhlasena a dopracována do současného stavu, kdy jezero Most ve své konečné podobě bude mít hloubku 75 m, objem vody téměř 70 mil. m³ a velikost hladiny o výměře 311 hektarů. Jezero vzhledem k své hloubce bude mít samočistící schopnosti. Součástí projektu je i ozelení okolí mosteckého jezera. Jedná se o 953 hektarů, které jsou postupně zalesňovány a na vnitřní straně výsypky zatravňovány pro nejrůznější využití a následné výstavby.

Rozsáhlé volné plochy po ukončené těžbě na Mostecku umožnily vznik hipodromu, autodromu, vodní nádrži Matylda, lesoparku Hrabák, několika zahrádkářským koloniím, hřištím, letišťm, golfovému areálu, ale také lesům a mosteckým vinicím. V blízké budoucnosti přibude areál s jezerem Most s rozlehlým zalesněním a plochami pro nejrůznější využití. V okolí jezera se počítá s výstavbou příměstského parku MiniMost, jehož součástí bude miniaturní připomínka starého Mostu. Bude se jednat o model přesunutého kostela a dalších 37 modelů historických mosteckých domů a objektů. Vznikne tu model města, a to jen kousek od míst, kde stávaly skutečné budovy jeho předobrazu. V přípravě je také výstavba unikátního arboreta s uplatněním stromů, jejichž předchůdci umožnili vznik uhelné sloje, historických a vzácných stromů. Dále je již zahájena výstavba pravoslavného kostela s prostorem pro využití volného času a s dostatkem ploch pro rodinné domy a jiné stavby. Tato rekultivace krajiny zhodnotí nejen ekologicky, ale také z hlediska našich potřeb pro účelné využívání volného času.¹²

Náklady na celkovou sanaci a rekultivace, včetně vybudování jezera Most by měly dosáhnout plánované výše 2,5 miliardy korun. Tyto prostředky jsou hrazeny z části Mosteckou uhelnou společností, která více jak 1 miliardu uhradila z vytvořené zákonné rezervy na sanaci a rekultivace. Zbylou částku přispěje stát z přiznaných 15 miliard na náhradu škod způsobených těžbou hnědého uhlí v severozápadních Čechách v minulosti.

---

¹² Mostecké listy, říjen 2010

Jezero Most nebude v okolí ojedinělou záležitostí. Mimo tohoto jezera jsou v rámci komplexního řešení zahlazení následků důlní činnosti navržena jezera i v budoucích zbytkových jamách lomu ČSA a lomu Šverma - Vršany. Základní veličiny jezer jsou uvedeny v tabulkové příloze číslo 4.

4.1.2 Důvod realizace projektu

V okolí nově vznikajícího jezera není v plánu města Most vystavět zařízení zaměřující se na ubytování, stravování, sportovní vyžití a další služby spojené s cestovním ruchem. Vzhledem k investicím do rekultivací, celé koncepci rekultivací v oblasti postižené těžbou hnědého uhlí a záměrům města Most lze předpokládat, že v dané oblasti poroste poptávka po ubytování a po službách související s turistickým ruchem. Sportovní centrum s ubytovacími kapacitami u jezera Most by se tak stalo jedinou firmou, která by nabízela ubytovací služby a další služby zaměřené na využití volného času, především sportovního charakteru.

Realizace projektu tedy umožní společnosti nabídnout ubytovací služby v okolí jezera Most, poskytnout ucelenou nabídku sportovního vyžití s možností stravovacích služeb.

4.1.3 Popis projektu

Projekt bude realizován u jezera Most, kde má vzniknout rekreační centrum. Sportovní centrum se bude nacházet 10 minut chůze od přesunutého mosteckého Děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie s výhledem na hrad Hněvín.

Nově vznikající jezero a jeho rekreační centrum má přilákat do regionu další turisty. Vzhledem k tomu, že město Most se nachází jen několik kilometrů od hranic, je zde velký předpoklad, že realizace rekreačního centra přiláká mimo tuzemských také německé turisty. Jak rodiny s dětmi, tak firmy a společnosti.

Přestože mostecká oblast nepatří v rámci turistiky mezi atraktivní destinace, je zde velký předpoklad, že po vybudování rekreačního centra s řadou atrakcí se vytváří příznivé

podmínky pro rozmach cestovního ruchu. Se současným nižším cestovním ruchem v Ústeckém kraji je i logicky spojena nižší kapacita ubytovacích zařízení. Zamýšlené sportovní centrum by mělo poskytnout ubytovací služby novým turistům, které přiláká vznik nového rekreačního centra na Mostecku. Sportovní centrum s ubytovacími kapacitami bude stát v jádru rekreační oblasti, turisté tedy nebudou muset hledat společenské využití, stravování či nocleh v centru města Most.

4.1.4 Začlenění projektu

Zamýšlený projekt má v úmyslu čerpat dotace z Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad, Prioritní osu 4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Konkrétně projekt zařadíme do bodu 4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení, přičemž podpora se týká oblasti výstavby ubytovacích zařízení hotelového typu včetně restaurační části na úroveň nejméně středního standardu (***), včetně doprovodné infrastruktury a nezbytného zázemí.

Projekt bude v souladu s Národním rozvojovým plánem 2007 – 2013 a Národním referenčním rámcem 2007 - 2013, kdy globálním cílem České republiky je usilování o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.

4.1.5 Aktivity projektu

Projekt o celkovém rozpočtu 80 mil. Kč bude realizován ve dvou etapách. První etapa zahrnuje výstavbu ubytovacího zařízení včetně restaurace. Ubytovací zařízení bude vybudováno tak, aby mohlo být poskytnuto ubytování nejen pro rodiny, ale také pro vícečlenné turistické skupiny či sportovní týmy. Druhá etapa zahrnuje výstavbu víceúčelové sportovní haly, jejíž součástí bude posilovna, sauna, tenisové kurty a hřiště na badminton.

	V.Q 2011	.Q 2012	I.Q 2012	II.Q 2012	V.Q 2012	.Q 2013	I.Q 2013	II.Q 2013	V.Q 2013	I.Q 2014
Příprava projektu – zpracování projektové dokumentace ke stavebnímu povolení, zpracování projektu, zpracování studie proveditelnosti, příprava žádosti o dotaci										
Výstavba ubytovacího objektu										
Výstavba sportovní haly										
Kolaudace objektu										

4.1.6 Analýza zákaznických skupin

V rámci realizace projektu půjde o výstavbu sportovního centra s ubytovacími kapacitami u jezera Most.

Realizací projektu bude vytvořeno:

- 70 lůžek v ubytovacím zařízení
- 70 míst v restauračním zařízení
- sauna
- posilovna
- hřiště na badminton
- tenisové kurty

Z charakteristiky projektu vyplývá, že cílovými zákazníky budou turisté každého věku především sportovci, rodiny s dětmi a lidé dávající přednost aktivnímu odpočinku v rámci své dovolené. Neméně důležitou zákaznickou skupinou budou sportovní týmy či firemní akce. Realizací projektu vznikne ucelená nabídka komfortního ubytování, ubytování pro rodinné či vícečlenné skupiny včetně stravování a sportovního vyžití. Výstavbou sportovního centra s ubytovacími kapacitami bude moci společnost uspokojit budoucí poptávku po ubytování v okolí jezera Most. Současně s ubytováním společnost bude nabízet možnost sportovního vyžití, které má zvýšit komfort daného ubytování.

V rámci regionu lze očekávat, že realizace akce osloví především stávající cílové skupiny, kterými jsou:

- turisty každého věku,
- sportovce a sportovní skupiny,
- zájemce o aktivní dovolenou, rekreaci a aktivní odpočinek,
- vícečlenné turistické skupiny dávající přednost ubytování v jednom objektu,
- firmy pořádající firemní akce,
- sportovní týmy pořádající sportovní soustředění.

4.1.7 Nově vytvořená pracovní místa – lidské zdroje

Realizací projektu dojde k vytvoření 20 nových pracovních míst. Tabulka č. 1 znázorňuje předpokládané profese a jejich počty, požadavky na vzdělání a praxi uchazečů a další náležitosti pracovního místa včetně odhadu hrubé mzdy:

Tabulka 1 – Přehled požadavků a dalších náležitostí nově vytvořených pracovních míst

Pracovní místo	Počet vytvořených míst	Požadavky na vzdělání	Požadavky na praxi	Právní forma	Zdroj uchazečů	Mzdové náklady	Odvody
Kuchař	4	Vyučen v oboru		HPP	Okres Most	25 000,-	8 750,-
Pokojská	2	Výuční list		HPP	Okres Most	17 000,-	5 950,-
Provozní	1	SŠ hotelového směru, AJ + NJ	3 roky	HPP	Okres Most	20 000,-	7 000,-
Číšník	4	Vyučen v oboru, NJ		HPP	Okres Most	20 000,-	7 000,-
Recepční	8	SŠ + AJ, NJ		HPP	Okres Most	14 000,-	4 900,-
Údržbář	1	Vyučen v oboru		HPP	Okres Most	14 000,-	4 900,-

Při přijímání nových zaměstnanců bude firma spolupracovat s Úřadem práce v Mostě a dále bude zveřejněn inzerát o nábore pracovníků na internetových stránkách sportovního centra. Uchazeči o zaměstnání projdou výběrovým řízením, kdy dle zaslání životopisu uchazeče včetně fotky a osobního pohovoru budou vybráni vhodní kandidáti, které posléze oslovíme písemnou formou, zda mají o místo zájem. Pokud ano, bude s nimi sepsána a uzavřena pracovní smlouva a přijatí zaměstnanci projdou vstupním školením, kterými budou školení o bezpečnosti práce a požární ochrana.

4.1.8 Analýza trhu

Nabídka ubytování v okrese Most je omezená, nabízeno je spíše ubytování nižšího komfortu. Většina ubytovacích kapacit se nachází v centru města Mostu. Ubytovací kapacity spojené s nabídkou sportovního vyžití v okrese Most nabízí pouze hotel Širák.

Poptávka po ubytování v dané lokalitě vlivem rekultivačních činností a vytvoření nabídky různých kulturních a společenských aktivit bude mít za následek zvýšení zájmů turistů o ubytovací zařízení a s tím spojené služby.

Pohledem na sportovní centrum poskytující ubytovací a stravovací služby doplněné o možnost aktivního odpočinku v podobě různého sportovního odpočinku, je na Mostecku konkurence minimální. Takto komplexní služby v daném regionu poskytuje pouze hotel Širák, který se nachází na Širokém vrchu za Mostem.

Z daného lze konstatovat, že zamýšlené sportovní centrum u jezera Most má nevýznamnou konkurenci, přičemž budoucí sportovní centrum má především těžit ze své lokality.

4.1.9 Marketingový mix

Produkt

Nabídka služeb sportovního centra bude pestrá, ať už se jedná o tenisové kurty, hřiště na badminton, saunu či posilovnu. Dále je nabízeno ubytování a stravování v areálu.

Sportovní centrum nabídne:

- Celoroční ubytování v jedno až pěti lůžkových pokojích,
- možnost stravování v restauraci v areálu (polopenze, plné penze),
- v areálu budou tenisové kurty, hřiště na badminton, posilovna, sauna,
- dále bude možnost vyžití v okolí jezera Most, které bude nabízet možnost koupání, prohlídku parku MiniMost, jehož součástí bude miniaturní připomínka starého Mostu, možnost prohlídky přesunutého gotického kostela Nanebevzetí panny Marie, pravoslavného kostela či unikátního arboreta,

- okolo nedaleké vodní nádrže Matylda se pro milovníky in-line bruslí nachází bruslařský okruh.

Realizací projektu dojde ke zvýšení nabídky ubytovacích kapacit, kde budou turisté moci využít nabídky sportovního vyžití.

Cena

Cena za poskytované služby, sportovní vyžití a ubytovací služby bude vždy stanovena začátkem roku. Cena za ubytovací služby se bude odvíjet od počtu strávených dní a od formy stravování. Cenová politika firmy bude nastavena tak, že se vzrůstajícím počtem nocí zaplatí hosté za ubytování méně. V areálu je pak možný pronájem tenisových kurtů či hřiště na badminton za cenu 150,- Kč za hodinu. Dále cena návštěvy sauny či posilovny bude stanovena na 50 Kč za hodinu. Uvedené ceny jsou orientační, pro každou sezónu je sestaven nový ceník. Společnost rovněž poskytne možnost uplatnění množstevní slevy či individuální slevy pro školní výlety, sportovní soustředění a podobné sportovní a turistické skupiny.

Propagace

Nabídka služeb sportovního centra se k cílovým zákazníkům bude dostávat různými cestami:

- prostřednictvím internetových stránek firmy s popisem veškerých služeb včetně odkazu na ceník jednotlivých služeb,
- prostřednictvím cestovních kanceláří, které zprostředkovávají tuzemskou dovolenou,
- odkazy na internetových vyhledávačích,
- odkazy na internetových stránkách města Most,
- prostřednictvím letáků s fotkami a základními informacemi jako je nabídka služeb a kontakt na recepci penzionu,
- rozesílání nabídky služeb formou letáků do firem na regionální úrovni,
- prezentace na veletrzích.

Propagace a reklama na nabídku ubytovacích, sportovních a stravovacích služeb, která vznikne realizací projektu, bude řešena slavnostním otevřením celého objektu. V letáčích a prospektech bude potencionálním zákazníkům rozesílána nabídka veškerých služeb s možností tyto služby poskytnout turistickým skupinám, kterými mohou být sportovní týmy při sportovním soustředění, apod. Dále budou osloveny firmy, které mohou využít služby pro své firemní akce.

Distribuce

Charakteristika místa byla již popsána v odstavcích s názvy Výchozí stav před realizací projektu a Popis projektu.

4.1.10 SWOT analýza projektu

V následující tabulce jsou nastíněny silné a slabé stránky projektu, jeho příležitosti a hrozby:

Tabulka 2 – SWOT analýza projektu

<p style="text-align: center;">Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - umístění realizace projektu v okolí jezera Most - rozsáhlé investiční činnosti do okolí Jezera - malá konkurence v podobě obdobného zařízení na Mostecku - široké sportovní vyžití spolu s ubytováním a stravováním 	<p style="text-align: center;">Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - finanční a realizační náročnost akce
<p style="text-align: center;">Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - možnost přilákat turisty z blízkého Německa - získání zákazníků z propagace samotného jezera Most a jeho okolí - možnost ubytování velkých skupin turistů 	<p style="text-align: center;">Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodářský pokles země - nezájem turistů o danou lokalitu - počasí

Citlivostní analýza rizik je zaměřena především na vyhledání těchto rizik, jejich definice, stanovení jejich dopadu na realizaci projektu a jejich předcházení.

4.1.11 Analýza rizik

Realizaci projektu ovlivňuje řada faktorů, které jsou potenciálním zdrojem rizika. Některé faktory může firma ovlivnit, jiné nikoli nebo pouze v omezené míře. Je proto nezbytné rizikové faktory identifikovat a stanovit pravděpodobnost jejich výskytu. Úkolem řízení rizik projektů je snaha zvýšit pravděpodobnost úspěchu realizace projektu a minimalizovat hrozící nebezpečí vyplývající z potenciálních problémů v průběhu realizace a provozu projektu. Výčet rizik:

➤ **Nezájem turistů o služby**

Na potenciální nezájem turistů o zamýšlené služby, lze pohlížet jako na riziko, které je nutno charakterizovat jako kritické riziko. Charakter podnikání v oboru cestovního ruchu je vázaný na svou lokalitu. Vzhledem k plánovanému umístění sportovního centra, konkurenci v dané oblasti a plánované propagaci se výskyt tohoto rizika jeví jako nepravděpodobný.

➤ **Cena a prodej**

Ceny za nabízené služby budou stanovovány vždy počátkem roku, kdy se zohledňují výnosy a náklady firmy. Počáteční ceny budou stanoveny dle předpokládaných propočtů nákladů na provoz podniku. Významnější zvýšení vstupních nákladů se promítne do zvýšení cen za služby sportovního centra, přičemž je počítáno s určitou rezervou na navýšení vstupů. Případné zvýšení cen služeb může potenciální zákazníky odradit. V cenové politice sportovního centra jsou také zaneseny různé slevy. Rovněž podnik plánuje spolupráci s různými firmami na pořádání podnikových akcí. V rámci těchto akcí je také zamýšleno uplatnění slev pro dané firmy a navázání v dlouhodobou spolupráci. Riziko týkající se ceny je významné, nicméně výskyt je nepravděpodobný.

➤ **Přírodní živly, živelné pohromy**

Toto riziko je firmou těžko ovlivnitelné, proto s ním společnost musí počítat v rámci svých podnikatelských aktivit. Z hlediska charakteru podnikatelské činnosti je obrat firmy závislý na počasí, které turisty ovlivňuje v míře cestování. Zamýšlené eliminace tohoto rizika spočívají v navázání dlouhodobé spolupráce s firmami či sportovními kluby. Dále společnost nebude zaměřena pouze na turisty, ale možnost využití sportovního areálu bude firma nabízet občanům města Mostu a občanům nedalekého okolí.

Mimo turistickou sezonu se počítá s určitým cenovým zvýhodněním na využívání sportovního areálu.

Firma si sjedná pojištění proti možným nepředvídatelným událostem způsobených živelnou pohromou a rovněž si bude vytvářet ve svém hospodaření fond, ze kterého by náklady na napravení takto způsobené škody mohly být kryty. Vzhledem k závažnosti klasifikují riziko jako katastrofické, jeho výskyt je však nepravděpodobný.

➤ Politický a ekonomický vývoj

Politický a ekonomický vývoj celé společnosti má specifické dopady na hospodaření jednotlivých podnikatelských subjektů. Firma se proti tomuto riziku může zajistit vytvořením fondu a ukládáním disponibilních finančních prostředků, které pak může například v době recese použít k různým účelům. Na toto riziko lze pohlížet jako na riziko katastrofické. V České republice, která je součástí Evropské unie, je výskyt rizika malý.

➤ Výběr nekvalitního dodavatele

Při výběru dodavatele se bude vycházet z platných právních předpisů upravující oblast výběrového řízení. Bude kladen velký důraz nejen na cenu, ale také na prokazatelné reference potencionálních dodavatelů. Při výběru nekvalitního dodavatele by se jednalo o kritickou záležitost. Maximální důsledností při výběru dodavatele se výskyt rizika jeví jako málo pravděpodobný.

➤ Nedodržení termínu stavby

Toto riziko se občas vyskytuje a poté může mít kritické dopady. K minimalizaci rizika bude s dodavatelem stavby sepsána důsledná smlouva ošetřující toto riziko a vysokou úroveň stavebního dozoru.

4.1.12 Finanční udržitelnost projektu

Výstavba sportovního centra je považována za hmotnou reálnou investici, neboť je vázána na konkrétní podnikatelskou činnost. Hlavními kritérii při rozhodování o investici jsou výnosnost, riziko a likvidita. Pod výnosností si představíme všechny příjmy plynoucí

z investice. Investiční riziko znamená nebezpečí, že příjmy z investice se budou odchylovat od předpokládaných příjmů. Likvidita představuje schopnost přeměnit investici zpět na hotové peníze. Reálné investice jsou spjaty s přípravou projektu. Před každou investicí by měly být zjišťovány základní propočty ekonomické efektivity investice, které jsou součástí studie proveditelnosti.

Hodnocení ekonomické efektivity investice u zamýšleného projektu vychází ze stanovení celkových investičních nákladů, kam patří nákup pozemků, stavební a montážní práce, nákup zařízení. Tyto náklady byly stanoveny ve výši 80 milionů Kč. Investice bude realizována pomocí externího a interního zdroje, tj. z vlastních volných prostředků a dotace ze strukturálního fondu EU. Předpokládaná doba životnosti sportovního centra je 25 let.

Hodnocení ekonomické efektivity investic představuje vztah mezi ekonomickými a sociálními efekty z investice a ekonomickými a sociálními nároky potřebnými k dosažení těchto efektů. Z hlediska podniku se však posuzují ekonomické efekty a ekonomické nároky. Roční efekt získáme rozdílem mezi příjmy a výdaji, přičemž dostaneme peněžní hotovost (cash flow), která představuje pohotové peněžní prostředky plynoucí z investice. Do těchto příjmů jsou zahrnuty příjmy z tržeb a do výdajů spadají investiční výdaje, provozní náklady bez odpisů a daň z příjmů.

Ekonomická efektivity investic je vyjádřena porovnáním ekonomických efektů investice s hodnotou investičních výdajů vynaložených na jejich dosažení. Můžeme sledovat různé druhy rozdílových či podílových ukazatelů efektivity. Pro předmětný projekt jsem zvolil ukazatel doby návratnosti investovaného kapitálu, který vyjadřuje za jakou dobu se nám uhradí investovaný kapitál. Dále jsem se zabýval čistou současnou hodnotou investice, která vyjadřuje v absolutní výši rozdíl mezi současnou hodnotou výnosů investice a současnou hodnotu investičních výdajů.

Doba návratnosti investice se vypočítá podílem investovaného kapitálu (80 mil. Kč) s podílem ročních čistých výnosů z investice (6 mil. Kč). Dosazením do vzorce zjistíme, že investice se nám vrátí za 13 let a 4 měsíce.

Výpočet čisté současné hodnoty se vypočítá pomocí vzorce:

$$\text{ČSH} = \sum_{n=1}^N \frac{P_n}{(1+i)^n} - K$$

ČSH – čistá současná hodnota investice

P_n - peněžní příjem v jednotlivých letech životnosti projektu (cash flow)

i - úrok (požadovaná výnosnost)

n - jednotlivá léta životnosti

N - doba životnosti projektu

K - investiční náklady na projekt.

Požadovaná výnosnost u investic, které žádají o dotaci z operačního programu NUTS II Severozápad, je zpravidla ve výši 5 %. Tudíž jsem tuto míru taktéž zahrnul do výpočtu čisté současné hodnoty investice. Jak již bylo zmíněno životnost projektu je 25 let. Peněžní příjmy za jednotlivé roky představují částku 6 mil. Kč. Investiční náklady jsou ve výši 80 mil. Kč.

Dosažením do vzorce zjistíme, že čistá současná hodnota investičního záměru je 4,55 mil. Kč.

V následující tabulce je uveden přehled ukazatelů finanční analýzy projektu:

Tabulka č. 3 – Finanční ukazatele projektu

Čistá současná hodnota projektu	4,55 mil. Kč
Doba návratnosti	13 let a 4 měsíce

Čistá současná hodnota projektu činí 4,55 mil. Kč, vypovídá o tom, kolik zisku projektu generuje, přičemž tento zisk je zohledněn v čase. Z ukazatelů lze soudit, že projekt je z hlediska analýzy ziskový. Projekt bude v kladných hodnotách až ve 13. roce. Délka této doby je ovlivněna charakterem činnosti, tedy její sezónností.

4.1.13 Závěr

Celkové náklady obou etap projektu jsou vyčísleny na 80 mil. Kč. Profinancování projektu je zajištěno pomocí úvěru a vlastních finančních zdrojů. Realizací projektu dojde k vytvoření 70 lůžek v ubytovacím zařízení, 70 míst v restauračním zařízení, sauny, tenisových kurtů, posilovny a hřiště na badminton.

V souvislosti s vytvořením rekreační oblasti v okolí jezera Most souběžně s realizací projektu dojde k navýšení pobytu turistů a hostů v regionu, což bude mít pozitivní dopad na rozvoj cestovního ruchu v Ústeckém kraji v okrese Most.

Realizací samotného projektu dojde k vytvoření dvaceti nových pracovních míst, čímž projekt přispěje ke zvýšení zaměstnanosti v okrese Most, ke zvýšení kupní síly obyvatelstva a k ekonomické a sociální spokojenosti. Dále bude posílena celková konkurenceschopnost regionu a vytvoří se tak podmínky pro další rozvoj.

Provedenou finanční analýzou můžeme soudit, že projekt je stabilní a ziskový v delším časovém horizontu. Projekt je finančně udržitelný. Provoz sportovního centra s ubytovacími kapacitami bude hrazen z běžné podnikatelské činnosti, tj. poskytování služeb domácím a zahraničním turistům.

Po shlednutí celého projektu „Výstavba sportovního centra s ubytovacími kapacitami u jezera Most“ lze konstatovat, že projekt naplňuje předpoklady pro úspěšnou realizaci. Výstupy a cíle projektu jsou v souladu s prioritami a preferovanými aktivitami relevantních rozvojových dokumentů na národní i regionální úrovni. Daný projekt svým zaměřením naplňuje cíle regionálního operačního programu, grantového schématu Ústeckého kraje, Prioritu 4, a je tudíž vhodný pro spolufinancování z programu.

Výše dotace je uvedena v prováděcím dokumentu, ze kterého vyplývá, že tento příspěvek u malého podniku do 50 zaměstnanců je stanoven do výše 60 % plánovaných nákladů. Dojde-li ke schválení dotace z regionálního operačního programu, bude ze strukturálního fondu EU poskytnuta finanční dotace ve výši 48 mil. Kč.

Příliv finančních prostředků a výstavba sportovního centra nemá pozitivní dopad pouze na soukromého investora. Realizace projektu bude mít současně také ekonomický i

sociální dopad na obyvatele dané lokality. Jak již bylo uvedeno, bude vytvořeno 20 nových pracovních míst, přičemž při náborů zaměstnanců se počítá s uchazeči o zaměstnání evidovaných na Úřadu práce v Mostě. Nejenže tito uchazeči o zaměstnání najdou uplatnění na trhu práce, ale také zajistí to, že státu budou sníženy mandatorní výdaje. Uskutečněním tohoto projektu bude místním obyvatelům zvýšen kulturní potenciál v podobě sportovního vyžití a rodinných výletů.

Zamýšlený projekt počítá s účastníky turistického ruchu zaměřených především na aktivní odpočinek, sportovními týmy, rodiny s dětmi. Tito zájemci o nabízené služby přispějí ke zvýšení ekonomické aktivity, čímž bude podpořen rozvoj regionu.

Ústecký kraj má svá specifika, která se musí při posuzování projektu zohlednit. Určitě nelze přehlédnout dopravní infrastrukturu kraje, která má důležitou funkci v rámci Evropské Unie. Významné silniční trasy prochází teplickým a litoměřickým okresem. Okres Most protíná silniční tah z Karlovarského kraje podél Krušných hor směřující do severní části Libereckého kraje. Mostecko tedy nemá přímou dopravní vazbu na Evropskou unii, v čemž lze spatřovat významnou nevýhodu této oblasti.

Dalším negativním vlivem na projekt jsou ekologické aspekty oblasti. Krajina na Mostecku je významnou měrou postížena povrchovou těžbou hnědého uhlí. I přes různé rekultivační činnosti lze v daném okolí spatřovat těžební pozůstatky, které mohou zájemce o turistický ruch odradit. Nepřehlédnutelným trnem pro turisty jsou bezpochyby nedaleké chemické závody. I přes řadu zpříšňujících ekologických norem chemické závody mění krajinný ráz. Z tohoto hlediska není rozvoj cestovního ruchu na Mostecku vhodnou alternativou.

Celkově však lze konstatovat, že projekt na výstavbu sportovního centra by měl pozitivní vliv na rozvoj dané oblasti. K tomuto přispívají nemalé investice do rekultivačních činností, zamýšlené a již realizované projekty či strukturální fondy EU. Daný projekt lze spatřovat jako realizovatelný, což je podloženo provedenými analýzami.

4.2 Komparace rekultivací na Mostecku v Lužicku

4.2.1 Rekultivace na Mostecku

V Severních Čechách se rozkládá severočeský hnědouhelný revír, který nalezneme v přirozeném úvalu mezi Krušnými horami a Českým středohořím. Tento revír je přibližně sedmdesát kilometrů dlouhý a deset až dvacet kilometrů široký. Těžba hnědého uhlí v tomto regionu započala již v 15. století. Rozsáhlá těžba však začala v polovině minulého století, kdy poptávka po uhlí vzhledem k průmyslovému rozmachu prudce narůstala. V oblasti bylo původně pod zemí ukryto asi 9 miliard tun geologických zásob hnědého uhlí, přičemž pouze asi 6 miliard tun uhlí bylo možno vytěžit známými báňskými postupy. Z těchto šesti miliard tun bylo doposud vytěženo v součtu za veškeré minulé období více než 3 miliardy tun uhlí, přičemž se jednalo o nejdostupnější zásoby v revíru.

Hnědouhelný revír se rozkládá na 600 km² plochy, z čehož na více než 275 km² již těžba proběhla. Následky těžebních činností byly v minulosti, a jsou i v současnosti, po ukončení vlastního procesu zařazovány do rekultivačních programů. Obnova krajiny proběhla již na více než 150 km² ploch postižených důlní činností.

Samotné rekultivace prováděné na rozsáhlých plochách se v Severočeském hnědouhelném revíru provádějí od roku 1952, kdy bylo v rámci zemědělského závodu tehdejšího národního podniku Severočeské doly Most zřízeno oddělení rekultivací. V roce 1958 vznikla dále specializovaná rekultivační projekční kancelář na Báňských projektech Teplice a dodavatelský podnik na závodu pomocné výroby národní podnik SHD - Báňské stavby Most. V letech 1961 až 1967 zajišťoval převážnou dodavatelskou část národní podnik Rekultivace Teplice, který vznikl odštěpením z Báňských staveb Most. Po roce 1989 vznikla řada společností zajišťujících rekultivaci krajiny.¹³

---

¹³ http://www.ecmost.cz/rekultivace.php?page=pruvodce_shr

4.2.1.1 Rekultivace zajištěné důlními společnostmi

Báňské podnikání nekončí vytěžením nerostného bohatství. S báňskou činností souvisí také obnova území a krajiny. Na Mostecku a Chomutovsku tuto činnost zajišťuje skupina Czech Coal formou provádění sanací a rekultivací pozemků postižených těžbou. Nápravu všech pozemků dotčených těžbou zajišťuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, v platném znění, který ukládá těžební organizaci zajistit sanaci a rekultivaci.

Konkrétně těžební společnosti skupiny Czech Coal se tedy ze zákona musejí zabývat otázkou nápravy životního prostředí. Rekultivačními procesy společnost Czech Coal vytváří nejen novou krajinu formou zemědělských pozemků a kultur, lesů, vodních ploch a toků, ale vytvářejí také území určená k rekreačním a sportovním účelům

V současnosti na Mostecku a částečně na Chomutovsku činí zájmové území Vršanské uhelné a.s. a Litvínovské uhelné a.s., tj. území ukončených rekultivací, těžebně činných území a ploch předurčených k těžbě, 9.094 hektarů. Území představují zejména povrchový důl ČSA a povrchový důl Vršany-Šverma. K 31. 12. 2009 rekultivace již proběhly na ploše o rozměru 6.444 hektarů. Zajímavostí je celkový rozsah plánovaných rekultivovaných ploch pro lokalitu Vršany, který představuje 4.778 hektarů a lokality lomu ČSA, který činí 4.316 hektarů.

Postupem času se plocha dotčená těžbou vlivem postupujících rekultivací stále snižuje. Naleziště nových ploch určených pro těžbu hnědého uhlí jsou podstatně nižší než rozloha ploch s postupně ukončovanou rekultivací. Z tohoto jednoznačně vyplývá, že obnova krajiny jednoznačně předčí její devastaci způsobenou báňskou činností. Ukončené rekultivace zaštiťující skupinou Czech Coal končí v 39 % vysázením lesů, 17 % zemědělskou výstavbou, 3 % zaplavením a 41 % ostatními způsoby včetně parkových.

Náklady skupiny Czech Coal na rekultivaci území postižených povrchovou těžbou klesají, neboť již byly dokončeny rozsáhlé rekultivace výsypek. Dále za zmínku stojí předání rozsáhlých ploch lomu Ležáky, kde vyrůstá jezero Most, a dolu Kohinoor

pod Palivový kombinát Ústí, státní podnik. Skupina Czech Coal od roku 1994 do současné doby vynaložila ze svých prostředků na rekultivace přes 3,2 miliardy Kč.

Aktuálně jsou na Mostecku skupinou Czech Coal rekultivovány lokality lomu ČSA a lomu Vršany-Šverma. Na lomu ČSA jsou upravovány boční svahy, vnitřní výsypka, výsypka Obránců míru a Růžodolská výsypka. V oblasti lomu Vršany-Šverma probíhají úpravy vnitřní výsypky Vršany, vnitřní výsypky Šverma a výsypky Slatinice.¹⁴

4.2.1.2 Rekultivace zajištěné státem

V roce 1993 došlo k privatizaci hnědouhelných státních podniků, přičemž v tu dobu nebyla řešena otázka vypořádání souvisejících s ekologickými škodami způsobenými důlní činností. Finanční rezervu potřebnou na rekultivaci území jednotlivé důlní společnosti vytvářejí na základě novelizace zákona od roku 1994. Rozsáhlá území postižená důlní činností před rokem 1993 však neměla vytvořenou potřebnou rezervu na svou rekultivaci. Na toto vláda ČR zareagovala dne 16. ledna 2002 a odsouhlasila usnesení č. 50, v němž vyčlenila částku 15 mld. Kč na náklady revitalizace krajiny narušené těžební činností státních hnědouhelných podniků ve vymezeném území Ústeckého kraje. Následně dne 20. února 2002 přijala česká vláda usnesení č. 189, kterým vymezené území Ústeckého kraje rozšířila o Karlovarský kraj. Z vyčleněných patnácti ekomiliard Kč byla financována cyklostezka, dráha pro bruslaře a cesty pro pěší v sportovně rekreačním areálu u vodní nádrže Matylda v celkové výši 22,2 milionů Kč. Dále byla v roce 2004 financována výstavba Polygonu Most, a to na ploše 13 hektarů v celkové výši 120 milionů Kč.¹⁵

Rozhodující rekultivační činnosti probíhají na lokalitě Ležáky – Most, kde bude zahlazena devastovaná plocha po těžbě uhlí s celkovou plochou rekultivace 1.220 hektarů. Vzhledem k rozsáhlosti sanace a rekultivace předpokládají se celkové náklady, včetně vybudování jezera Most, ve výši 2,5 miliardy korun. Na úhradě této částky se podílela dříve Mostecká uhelná společnost, a.s. více než jednou miliardou, kterou disponovala z vytvořené zákonné rezervy na sanace a rekultivace. Vzhledem k útlumu těžby nebyla

---

¹⁴ Roční zpráva skupiny Czech Coal: Hospodaření a udržitelný rozvoj v roce 2009

¹⁵ <http://www.15miliard.cz>

finanční rezerva vytvořena v potřebné výši. Zbývající část byla financována z patnácti ekomiliard Kč na náhradu škod způsobených těžbou hnědého uhlí v severozápadních Čechách v minulosti.

4.2.1.3 Hydrické rekultivace

Rekultivační činnosti lze provádět různými způsoby. Nejčastější rekultivací je lesnická a zemědělská. Jak jsem již uvedl, realizace sanačních a rekultivačních prací patří mezi zákonné povinnosti báňských činností. Je třeba následky těžby navrátit do takového stavu, aby krajina byla souborem nových kvalit. Kromě nejrozšířenějších typů rekultivací mají velký význam rekultivace vodního charakteru, neboť vodní plochy významnou měrou podporují vznik biocenter, zlepšují a stabilizují klimatické poměry v blízkém okolí. Vodnímu typu rekultivací nahrává možnost jejího sportovního či rekreačního využití. Na Mostecku byla hydrickou rekultivací vytvořena vodní nádrž Vrbenský a dále řada vodních ploch, které vznikly přírodním nahromaděním vod v rámci výsypkového hospodářství. Vodní rekultivace narůstají však na objemu. Jak již bylo uvedeno v kapitole zabývající se studii proveditelnosti, na Mostecku probíhají rekultivační činnosti na bývalém lomu Most – Ležáky, kde v nejbližší době vznikne jezero Most o rozloze 311 ha s plánovaným turistickým centrem. V rámci obnovy krajiny je voda významnou složkou, která nezastupitelným způsobem podporuje obnovu krajiny.

Způsob a rozsah sanačních a rekultivačních prací spočívá hlavně v rekultivaci povrchových dolů, které se rozkládají na obrovských volných plochách. Jednotlivé plochy a způsoby jejich rekultivace se komplexně vyhodnocují, přičemž jsou řešeny složité vazby na dané ekosystémy.

Rekultivace za pomoci vody se na Mostecku stávají významným faktorem. V oblasti vznikají nové vodní plochy a rozsáhlé plochy po těžbě dostávají novou podobu. Budují se rovněž menší vodohospodářské celky, které přispívají rozvoji flóry a fauny. Z tohoto důvodu je účelné respektovat vhodné lokální, v depresích vytvořené, vodní plochy a tyto nechat přirozenému vývoji, neboť tímto mohou vznikat společenstva s významným stabilizujícím ekologickým prvkem v krajině.

Některé vodní plochy se vytvářejí cíleně pro využívání rekreace. Tyto vodní plochy přispívají do kulturního stavu dané lokality s možností rekreačního využití. Na Mostecku tímto způsobem v roce 1992 vznikla vodní nádrž Vrbenský o ploše 39 ha.

Dalším důvodem pro výstavbu vodních ploch je estetika, která pozvedne dané místo. Příkladem je vodní plocha na vnitřní výsypce lomu Most v blízkosti přesunutého děkanského kostela v Mostě.

V současné době hydričké rekultivace v celkovém počtu nepředstavují velký podíl, pohybují se kolem 3 % veškerého rozsahu rekultivačních činností na Mostecku. V budoucnu se však počítá s rozsáhlejším zatápním ploch po důlní činnosti. Nyní zatápní vznikajícího jezera Most bude mít 311 hektarů. Již dnes je naplánováno zatopení dolu lomu ČSA, kde vznikne vodní plocha o rozměru 700 hektarů a zatopení lomu Šverma-Vršany s vodní plochou 467 hektarů.

4.2.1.4 Specifika rekultivací na Mostecku

Sportovní areál autodrom vznikl rekultivační akcí. Tento areál se stal nadstandardní součástí dlouhodobé a systematické obnovy území dotčeného těžbou uhlí. Jedná se o část vnější a část vnitřní výsypky bývalého hnědouhelného lomu Vrbenský-Matyllda v Souši nedaleko Mostu, kde nyní nalezneme autodrom v kombinaci s centrem bezpečné jízdy – polygonem. Autodrom se začal stavět v roce 1978, přičemž území bylo vybráno díky dostatečné dostupnosti plochy o výměře 140 hektarů a poměrně dobré stabilitě. V roce 1982 se na autodromu v Mostě jel již první závod. Rekultivací krajiny vznikl moderní závodní okruh i efektivní testovací centrum bezpečné jízdy.¹⁶

Sportovně-rekreační areál Matyllda je příměstským sportovním centrem, které vzniklo v prostoru bývalého lomu Matyllda. Vodní nádrž Matyllda vznikla v roce 1992 hydrologickým využitím zbytkových lomů. Nádrž se rozkládá na území 38,7 hektarů. V souvislosti s rekultivacemi bylo okolí vodní nádrže zalesněno, jedná se o rozlohu 60

---

¹⁶ Mostecké listy, leden 2010

hektarů. Po obvodu nádrže byla vytvořena bruslařská a cyklistická dráha pro využití volného času. Rovněž zde byly upraveny pláže pro milovníky opalování.¹⁷

Na Mostecku od 14. století docházelo k rychlému rozvoji vinařství a stávalo se významnou oblastí v tomto odvětví. Období třicetileté války tento trend obrátil, kdy vinařství na Mostecku dostávalo jednu ránu za druhou. Mostecko bylo dříve známo svou úrodnou zemědělskou půdou. Vzhledem k této historii bylo v roce 1956 na výsypce bývalého dolu Lotta-Marie v rámci rekultivace založeny první pokusné zemědělské plochy se sazenicemi vinné révy. V roce 1973 byla dosypána Čepirožská výsypka. Následně byla schválena rekultivace tehdejšího dolu Ležáky s plánovaným zařazením vinic. K tomuto byla potřeba navézt orniční vrstva na upravený povrch výsypky. Na Čepirožské výsypce bylo založeno celkem 35 ha vinic, na pozemcích pod Špičákem dalších 35 ha vinic. Most se tak stal největším českým vinařským městem. K tomuto přibyly další vinice na historických terasách Hněvína a na Širokém vrchu. Rekultivační činnosti tak přispěli jak k obnově krajiny, tak k návratu vinařství na Mostecku.

Na Velebudické výsypce byl v rámci rekultivační činnosti v roce 1997 vystavěn hipodrom, který se rozkládá na ploše o výměře 82 ha. Celková dráha závodiště na hlavním okruhu je 1800 metrů dlouhá. Na druhé ploše Velebudické výsypky vznikl lesopark se zaměřením na rekreaci a sport. Celková plocha rekultivací činí 152 ha, na kterých bylo vystavěno golfové hřiště.

4.2.2 Lužická jezera - Lausitzer Seenland

Lužice patřily mezi gigantické zásobárny energie. V roce 1989, poslední rok před německým sjednocením, Lužice vydala 195 milionů tun uhlí. Následující rok klesl počet obrovských povrchových dolů ze sedmnácti na pět, ročně se dnes vytěží kolem 60 milionů tun uhlí, přičemž v celém Německu se vytěží 175 milionů tun. Již v sedmdesátých letech se v tomto regionu začalo s rekultivací, třebaže se na zahlazování následků těžby nedostávaly finance. V 1992 lidé kolem kancléře Helmuta Kohla zvažovali, jak pomoci poničené krajině, přičemž dospěli k závěru, že region má postavit na nohy

---

¹⁷ Mostecké listy, srpen 2010

turistika. Spolu s tímto rozhodnutím začaly do projektu nazvaného Lužická jezerní krajina plynout stamilióny nejprve marek, pak eur.

Lužická jezera, nacházející se v okolí měst Hoyerswerda, Senftenberg a Spremberg v Německu, necelých 100 km od našich severních hranic, jsou vhodnou inspirací pro rekultivační činnosti. V okolí Lužických jezer byly pro cyklisty a in-line bruslaře vybudovány stovky kilometrů drah s perfektním asfaltovým povrchem. Stejně jako na Mostecku tato soustava uměle vytvořených jezer vznikla zatopením bývalých povrchových hnědouhelných dolů. V rámci rekultivace se zde zaplavuje celkem 21 jezer, která se po svém úplném dokončení stanou největší umělou jezerní oblastí v Evropě. Kompletní dokončení jezerní soustavy se předpokládá za osm let, některá jezera byla plně napuštěna a našla si již své příznivce.

Na znovuoživení krajiny bylo v letech 2003 až 2007 vynaloženo 1,8 mld. eur, což v přepočtu představuje 44 mld. Kč. Tyto finanční prostředky poskytla berlínská vláda, Sasko, Braniborsko, firma LMBV a firma Vattenfal. Na období roku 2008 až 2012 bylo na rekultivaci oblasti vyčleněna 1 mld. eur, tedy částka 24,5 mld. Kč. Koncem roku 2007 bylo v Lužicku zrekultivováno již 69 procent plochy. V oblasti byly vysázené lesy o rozloze 399 ha, vznikla zde zemědělská půda o velikosti 132 hektarů. Celkově bylo v rámci rekultivačních činností přesunuto 1,6 mld. metrů krychlových půdy a hlušiny. Po kompletním napuštění jezer vznikne jezerní soustava s jednadvaceti jezery o ploše 13.000 hektarů. Za rychlou a hospodárnou přeměnu krajiny po útlumu těžby hnědého uhlí ve středoněmeckém a lužickém revíru zodpovídá sanační a rekultivační společnost LMBV. Snahou projektu je zajistit další využití území pro rozvoj průmyslu, řemesel a turistiky.¹⁸

Stezky vytvořené pro milovníky cyklistiky a in-line bruslení vedou okolo jezer s uhlazenými písčitými plážemi, rozsáhlými loukami i borovými a březovými lesy. Jednotlivé cyklostezky lze různě kombinovat, jízdu pod otevřeným terénem střídají lesy, které přijdou vhod především v letních měsících. Lužická jezera bývají označována za bruslařský ráj budoucnosti. V současnosti je již převážná část regionu rekultivovaná, je částečně zalesněná, bývalé povrchové lomy jsou zatopeny vodou a opatřeny krásnými

---

¹⁸ Daten und Fakten zum Sanierungsbericht 2007, LMBV

písečnými plážemi. Lužická jezera již dnes nabízí množství kempů, půjčoven lodí, jachet, šlapadel a dalšího sportovního vybavení.

Nově vytvořená turistická oblast, která je zaměřena především na aktivní odpočinek, nabízí také koupání v jezerech s upravenými písečnými plážemi, na kterých si lidé mohou po výletě nebo v jeho průběhu odpočinout.

V okolí tras můžeme nalézt několik občerstvení, kompletní síť stánků s občerstvením však není ještě dokončena. Na trasách jsou vybudována odpočívadla s možností vlastního občerstvení. Parkoviště jsou situována přímo u kempů, vesnic či půjčoven jachet. Ubytování v regionu je řešeno především statickými karavany, které jsou umístěny na louce téměř na břehu jezera. Další možností je stanování v místních kempech. Nepříliš známá Lužická jezera jsou určena především pro turisty vyhledávající aktivní dovolenou v podobě cykloturistiky, bruslení a vodních sportů.

4.2.2.1 Specifika jezer

Obec Lichterfeld u Finsterwalde v regionu Lužicko láká turisty k prohlídce největšího pohyblivého technického zařízení na světě - těžebního mostu s označením F60, který na délku měří 502 metry, na šířku 202 metry, na výšku 80 metrů. Tento gigant vznikl v letech 1988 až 1991 a k těžbě uhlí byl následně využíván od března 1991 do června 1992, kdy německá vláda rozhodla o zastavení těžby v této části Lužic. Původně měl být největší uhelný těžební stroj zničen, v roce 1998 jej však obec pro zájem veřejnosti odkoupila za symbolickou cenu. Čtyři roky poté těžební stroj přivítal první turisty. Dnes mohou účastníci cestovního ruchu poobědvat v horní kabině nebo si užít na osvětleném kolosu noční rockový koncert.

Jezero Berzdorf vzniká zatopováním povrchového dolu, který byl na ploše přesahující 2 tisíce hektarů. Přes tisíc hektarů ploch kolem jezera bylo již rekultivováno. Samotný zbytkový důl je zatápen od roku 2002, přičemž napouštění vody z Nisy bude ukončeno v roce 2011. Vodní plocha se bude rozkládat na 960 hektarech, při objemu vody 330 mil. m³ a maximální hloubce 71 m. Jezero Berzdorf již v současnosti svou vodní plochou láká turisty. Návštěvníci mají zájem především o 26 metrů vysokou vyhlídkovou věž Neuberzdorfer Höhe s naučnou stezkou a gastronomickým zázemím. Dřívější nádraží

Hagenwerder dnes slouží jako informační centrum, které mimo jiné nabízí prohlídku zakonzervovaného kolesového rýpadla typu SRs 1200/1452, které se od roku 1970 využívalo na lomu Berzdorf.

4.2.2.2 Jezerní okruhy

Bruslařské okruhy jsou vhodné jak pro začátečníky, tak i pro rychlobruslaře. Délka okruhu je různá a je na každém jednotlivci, pro který okruh se rozhodne. Šířka okružní komunikace bývá běžně kolem tří metrů. Pro in-line bruslaře je asi nejlepším jezerním okruhem Partwitzer See, který je 22 km dlouhý a šíře stezky dosahuje 3 až 6 metrů, kvalita asfaltu je zde perfektní. Dalším okruhem je Geierswalder See měřící 16 km, šířka asfaltu opět dosahuje 3 až 6 metrů. Jezero Sedlitzer See lze také objet, okruh je dlouhý přes 30 km, kvalita a šířka povrchu různorodá. V rámci velkého okruhu kolem jezer Partwitzer, Geierswalde a Sedlitzer lze využít variantu průjezdu okrajem Senftenbergu, celý tento okruh měří 39 km.

Trasa okolo jezera Altdöberner See (cca 13 km) je vhodná pro in-line bruslaře jen z části, tato se spíše doporučuje cyklistům. S jezerem Altdöberner See se spojuje trasa kolem jezera Sedlitzer See, kterou lze různě kombinovat.

Menší jezero Graberdörfer See ležící severně od města Senftenbergu patří mezi menší, krásný okruh kolem tohoto jezera dosahuje délky deseti kilometrů.

Jezero Senftenberger See slouží k vodním sportům a koupáním, kolem jezera se opět nachází osmnácti kilometrová in-line trasa kolem celého jezera.

Za zmínku stojí taktéž trasa podél Blunoer Südsee, která vede po bývalé železnici. Z této stezky se lze napojit na okruh kolem Partwitzer See.

Okruh nacházející se východně od města Hoyerswerde nazvaný Scheibe See dosahuje délky 14 km. Okruh je opět opatřen velmi kvalitním asfaltem šířky přes tři metry. Poblíž obce Burg protíná okruh tzv. Žabí stezka.

Pro Severočechy je nejbližším jezerním okruhem Bärwalder See, který leží asi 60 km od Rumburku. Jde o jeden z delších okruhů, měří přes 21 km.

Žabí cyklostezka neboli Frosch Radweg je dálkovou cyklotrasou, kterou lze využít i pro bruslení. Stezka vede z oblasti Lužických jezer z města Hoyerswerdy směrem na východ k Bad Muskau, celkem měří 260 km.

Lužická jezera nabízí celou řadu dalších tras například podél Ilse See, Bernsteinsee, Spreetaler See či Dreiweiberner See. Stezky lze různě kombinovat, je jen na nás, kterou dráhu si vybereme.

4.2.3 Porovnání Mostecká a Lužicka

Jestliže porovnáme způsoby zahlazení následků důlní činnosti na Mostecku a v Lužické oblasti, pak můžeme konstatovat, že zatápění zbytkových jam je prováděno obdobným způsobem.

Vodohospodářské řešení rekultivace a revitalizace v Mostecké oblasti, s vazbou na řešení celé Podkrušnohorské uhelné pánve, je v České republice ojedinělé a jeho řešitelé spolu s těžebními společnostmi musí přijít na využití ekologického potenciálu vody v krajině poškozené po těžbě hnědého uhlí. Hydrické rekultivace zcela jistě přinesou do regionu historický návrat nejen vodních společenstev, ale i možnost provozování rekreace a vodních či jiných sportů. Podstatné však bude zejména vytvoření celkové ekologické stability krajinného a životního prostředí vzniklého po hornické činnosti, a dát tak možnost této oblasti, aby se stala centrem turistického ruchu.

Vzhledem k tomu, že oblast Lužických jezer je ve své hydrické rekultivaci v mnohem pokročilejším stádiu než oblast na Mostecku, může právě Mostecko a celá Česká republika čerpat důležité poznatky při přeměně krajiny a její následné využití. Mostecko i oblast Lužických jezer mají stejný záměr – znovuoživení přírody postižené těžbou a současně vytvořit v regionu ideální podmínky pro rozvoj turistického ruchu. Rekultivace a navazující projekty mají přispět k celkovému ekonomickému a ekologickému rozvoji oblasti.

Když porovnáme pestrost vypořádání se s důsledky těžební činnosti, můžeme konstatovat, že na Mostecku jsou pozůstatky důlních činností řešeny různoroději. Na Mostecku nalezneme vystavěný hipodrom s in-line bruslařským okruhem, autodrom,

golfové hřiště, vinice, rekreační areál Benedikt s bruslařským a cyklistickým okruhem, rekreační centrum okolí jezera Matylda s bruslařským a cyklistickým okruhem či vznikající rekreační centrum u jezera Most. Různorodost v řešení rekultivací je určitě vítaná, ale na Mostecku chybí určitá komplexnost, kterou můžeme nalézt právě v Lužicku. Jednotlivé rekultivační akce na Mostecku řeší problematiku v daném místě. Toto je zcela na místě při vybudování vinic, hipodromu či autodromu.

Problematika nekomplexnosti je spíše spatřována u hydrických rekultivací a výstavbě cyklistických a bruslařských okruhů. Na Mostecku vznikla jezera Benedikt a Matylda s rekreačními centry, současně je budováno další jezero Most rovněž se zamýšleným rekreačním centrem. Tato jezera mají či budou mít bruslařské a cyklistické okruhy, přičemž jezera nejsou nijak vzájemně propojena, jak tomu je v Lužicku. V budoucnu mají na Mostecku vzniknout další jezera zatopením dolů ČSA a Šverma. Pro turistu vyhledávající aktivní odpočinek je lákavější nabídka cyklistických a in-line okruhů, které mohou libovolně kombinovat podle své momentální nálady či svých schopností. Malá rozdrobená sportovní centra na Mostecku spíše lákají místní obyvatele, nikoli turisty. Rekultivačními činnostmi a následnými projekty by neměla být řešena pouze ekologická stránka věci, ale také by mělo být v zájmu všech zúčastněných stran vytvořit oblast lákající účastníky cestovního ruchu. Lužicko může Mostecku poskytnout cenné rady a zkušenosti s hydrickými rekultivacemi a následným využitím rozsáhlých ploch. Již nyní, kdy ještě nejsou realizovány veškeré projekty na Lužicku, oblast Lužických jezer láká příznivce cestovního ruchu.

Co se týče rozsáhlosti provedených ekologických hydrických úprav v obou krajinách, lze konstatovat, že v oblasti Lužických jezer bylo a je zatápěno mnohem větší množství povrchových jam. Toto vyplývá především z množství uhlí, které se v Lužické oblasti vytěžilo. Na Lužicku se po kompletním dokončení zatopení povrchových dolů počítá s tím, že tato jezera se budou rozkládat na celkové ploše 13.000 hektarů. Mostecké jezero se po svém zatopení bude rozkládat na 311 hektarech. V budoucnu je v Severočeské oblasti plánováno zatápění dalších dolů. Povrchový důl ČSA má být z části zatopen, vodní plocha má zabírat území o rozloze 700 hektarů, okolí vzniklého jezera rozkládající se na 2.235 hektarech projde rekultivačními činnostmi. Mezi rozsáhlejší budoucí jezera v Severních Čechách můžeme zahrnout plánované zatopení dolu Šverma. Celková

rekultivace dolu bude prováděna na 4.892 hektarech, přičemž je stanoveno, že dojde k zatopení dolu na 467 hektarech.

Po plánovaném zatopení jezer v Ústeckém kraji nebudou tato jezera zabírat tak rozsáhlou plochu jako v Lužické oblasti. Oblast Lužických jezer je v současné době řešena mnohem komplexněji, okolí jezer lemují mnohakilometrové úseky pro cyklisty a milovníky kolečkových bruslí. Pro turistu hledající aktivní dovolenou se oblast Lužických jezer musí jevit jednoznačně atraktivněji než oblast Mostecka. I přesto, že v Severních Čechách byla učiněna celá řada rekultivačních činností, ať už se jedná o zatopení dolu Matylda, vybudování autodromu, výstavba hipodromu, vytvoření golfového hřiště či současné zatápní jezera Most, čeká Ústecký kraj ještě mnoho práce s rekultivačními činnostmi. Při zatápní povrchových dolů v Severních Čechách a následné snahy přilákat turisty vyhledávající aktivní odpočinek by Česká republika měla čerpat cenné zkušenosti ze zahraničí, konkrétně by se měla inspirovat rekultivačními činnostmi a následnými projekty prováděnými v oblasti Lužických jezer.

Obě krajiny mají podobnou minulost a velmi podobný záměr, kterým je vytvoření z kdysi zdevastované oblasti krajiny zajímavou pro turisty, především turisty hledající aktivní odpočinek.

5 Závěr

Ve své závěrečné práci jsem v jednotlivých kapitolách popsal v základních rysech co nejširší oblast související s rozvojem turistického ruchu v Severních Čechách. Dále jsem se snažil vystihnout turistický ruch a jeho sociální a ekonomický dopad na rozvoj daného regionu ČR.

V mé diplomové práci jsem se snažil nastínit problematiku cestovního ruchu v Ústeckém kraji. Současně jsem se zabíral vysvětlením několika základních pojmů souvisejících s cestovním ruchem. Dále jsem popsal regionální politiku Evropské unie a zabýval jsem se strukturálními fondy EU. Následně jsem vymezil cíle a metodiku své diplomové práce.

Ve čtvrté kapitole jsem zpracoval fiktivní studii proveditelnosti pojmenovanou Výstavba sportovního centra s ubytovacími kapacitami u jezera Most. V rámci studie jsem vytvořil analýzu trhu, marketingový mix, SWOT analýzu, analýzu rizik a finanční udržitelnost projektu. Následně jsem srovnával rekultivační činnosti na Mostecku s rekultivačními činnostmi v oblasti Lužicka.

Praktická část potvrdila, že projekt na výstavbu sportovního centra naplňuje předpoklady pro úspěšnou realizaci. Výstupy a cíle projektu jsou v souladu s prioritami a preferovanými aktivitami relevantních rozvojových dokumentů na národní i regionální úrovni. Daný projekt svým zaměřením naplňuje cíle regionálního operačního programu, grantového schématu Ústeckého kraje, Prioritu 4, a je tudíž vhodný pro spolufinancování z programu. V případě spolufinancování projektu by ze strukturálního fondu EU do zájmové oblasti plynulo 60 % z nákladů na danou investici. Celkový příliv finančních prostředků do regionu by měl pozitivní dopad nejen na investora, ale také na místní obyvatele. Vytvořením rekreační oblasti v okolí jezera Most, souběžně s realizací projektu, dojde k navýšení pobytu turistů a hostů v regionu. Současně dojde k vytvoření dvaceti nových pracovních míst, čímž projekt přispěje ke zvýšení zaměstnanosti v okrese Most a ke zvýšení kupní síly obyvatelstva. Dále bude posílena celková konkurenceschopnost regionu a vytvoří se podmínky pro další rozvoj lokality.

Z provedené studie proveditelnosti a následnými analýzami lze konstatovat, že investování do rozvoje turistického ruchu má řadu výhod, z čehož má prospěch celá společnost. Po socioekonomické stránce je rozvoj turistického ruchu především významným zdrojem zaměstnanosti. Z diplomové práce je zřejmé, že je třeba současně vytvářet dostatečné přírodní aspekty, neboť tyto k cestovnímu ruchu neodmyslitelně patří.

Možnosti rozvoje turistického ruchu ve sledované lokalitě nejsou dostatečně využívány, což je způsobeno nedostatečnou dopravní infrastrukturou, nižší úrovní nabízených služeb souvisejících s turistickým ruchem či nedostatečnou propagací kraje. K rozvoji regionu prospěje posílení partnerství mezi veřejnoprávními subjekty a podnikatelskými subjekty. Stát, kraje či obce by měly vytvářet optimální podnikatelské podmínky. Vzhledem k umístění regionu by se rovněž měla bezpochyby zvýšit podpora přeshraniční spolupráce se sousedním Německem.

Úplným závěrem bych chtěl uvést, že rozvoj turistického ruchu je vhodnou alternativou pro rozvoj Severních Čech. I přes to, že Severní Čechy nemají zvučné jméno v turistickém ruchu, vyjma několika oblastí, mohou si toto jméno vytvořit. Příkladem a možným vzorem je budování turistické oblasti v německém Lužicku, které bylo rovněž postiženo rozsáhlou povrchovou těžbou. Nyní již oblast Lužicka láká příznivce aktivního odpočinku a získává na popularitě turistů.

6 Seznam literatury

- 1) DOHNAL, V. *Ekonomika cestovního ruchu*. SPN Praha, 1969.
- 2) FIALA, P; PITROVÁ, M. *Evropská unie*. Brno: CDK, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.
- 3) CHVOJKOVÁ, A; KVĚTOŇ, V. *Finanční prostředky EU v programovacím období 2007-2013*. Praha: IREAS, 2007. ISBN 987-80-86684-43-7.
- 4) INDROVÁ, Jarmila; MALÁ, Vlasta; MLEJNKOVÁ, Lenka; NETKOVÁ, Jarmila; VAŠKO, Martin. *Cestovní Ruch I*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2004. ISBN 80-245-0799-4.
- 5) KANTOR, T; MAREK, D. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Barrister and Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5.
- 6) KAŠPAR, J. *Vybrané kapitoly cestovního ruchu*. SPN Praha, 1969.
- 7) KOVÁRNÍK, J; STEJSKAL, J. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.
- 8) MARKS, G. *Struktural Policy in the European Community*. Washington: In Sbragia, 1992.
- 9) ROSOCHATECKÁ, E. *Ekonomika podniků*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. ISBN 80-213-1482-6.
- 10) SHUCKSMITH, M. a kol. *The CAP and the regions*. Wallingford: CABI Publishing, 2005.

11) ŠUBRTOVÁ, Jana; TAUER, Vladimír; ZEMÁNKOVÁ, Helena. *Získejte dotace z fondů EU*. Computer Rress, a.s., 2009. ISBN 978-80-251-2649-3.

12) TOMŠÍK, K. *Evropská integrace a environmentální ekonomika*. Praha: ČZU, 2007.

13) Nařízení Rady (ES) 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

14) Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

15) Národní rozvojový plán České republiky 2007 – 2013. MMR ČR, 2006.

16) Národní strategický referenční rámec České republiky 2007 – 2013. MMR ČR, 2006.

17) Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013. MZe ČR, 2006.

18) Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území.

Internetové zdroje:

1) Fondy Evropské unie – programy 2007 – 2013 [online]. [2010-11-08]. Dostupný z WWW: www.strukturalni-fondy.cz

2) Oficiální portál pro podnikání a export – regionální informace [online]. [2010-09-12]. Dostupný z WWW: www.businessinfo.cz

3) Palivový kombinát Ústí, státní podnik [online]. [2011-01-07]. Dostupný z WWW: www.pku.cz

4) Zpravodajský server hospodářských novin [online]. [2010-07-15]. Dostupný z WWW: www.ihned.cz

5) Informační centrum spolužití [online]. [2011-02-05]. Dostupný z WWW: www.spoluziti.cz

6) Výzkumný ústav pro hnědé uhlí a.s. Most [online]. [2011-02-08]. Dostupný z WWW: www.15miliard.cz

7) Průvodce po rekultivačních akcích, Báňské projekty Teplice [online]. [cit. 2011-02-08]. Dostupný z WWW: http://www.ecmost.cz/rekultivace.php?page=pruvodce_shr

Periodika:

Mostecké listy, srpen 2009

Mostecké listy, leden 2010

Mostecké listy, září 2010

Mostecké listy, říjen 2010

Mostecké listy, prosinec 2010

7 Seznam příloh

Příloha č. 1 – Výkony hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu v roce 2008

Příloha č. 2 – Maximální kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu v roce 2008

Příloha č. 3 – Kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu podle okresů k 31. 12. 2008

Příloha č. 4 – Vodní plochy po zahlazení

Příloha č. 5 – Mapa Jezera Most

Příloha č. 6 – Napouštění Jezera Most – říjen 2010 (pohled z jihu)

Příloha č. 7 – Napouštění jezera Most – říjen 2010 (pohled ze severu)

Příloha č. 8 – Uklidňovací nádrž

Příloha č. 9 – Přívodní kanál

Příloha č. 10 – Rozestavěný pravoslavný kostel u jezera Most

Příloha č. 11 – Základní strom arboreta u jezera Most

Tabulková příloha č. 1 – Výkony hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu v roce 2008

Ukazatel	Hosté	z toho nerezidenti	Počet přenocování	z toho nerezidenti	Čisté využití lůžek ¹⁾ (%)	Využití pokojů ¹⁾ (%)
Celkem	12 835 886	6 649 410	39 283 474	19 987 022	-	-
Kategorie zařízení:						
hotely a podobná zařízení celkem	10 088 276	6 134 720	27 426 840	17 740 781	35,7	42,4
v tom:						
*****	779 850	722 197	1 891 638	1 794 583	47,6	55,5
****	3 013 777	2 371 453	8 636 826	7 240 535	47,9	54,0
ostatní hotely a pensiony	6 294 649	3 041 070	16 898 376	8 705 663	24,8	29,1
ostatní hromadná ubytovací zařízení celkem	2 747 610	514 690	11 856 634	2 246 241	-	-
v tom:						
kempy	882 307	162 068	2 417 874	486 081	-	-
chatové osady a turistické ubytovny	440 923	50 612	1 636 923	145 382	-	-
ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	1 424 380	302 010	7 801 837	1 614 778	-	-
Kraj:						
Hl. m. Praha	4 587 483	4 051 137	12 174 591	11 070 652	49,1	55,4
Středočeský	665 178	176 555	1 806 363	445 803	27,6	33,9
Jihočeský	936 032	301 115	2 954 129	730 141	28,8	34,0
Plzeňský	487 490	154 685	1 448 988	379 957	24,4	29,4
Karlovarský	679 996	475 277	4 451 001	3 316 702	48,8	55,0
Ústecký	366 530	129 169	1 126 856	366 574	20,4	26,0
Liberecký	703 787	200 664	2 433 746	760 229	26,9	31,1
Královéhradecký	902 713	290 150	3 386 951	1 069 929	31,1	36,1
Pardubický	360 903	58 742	1 059 064	166 844	24,8	30,5
Vysočina	395 820	54 532	989 571	135 771	22,6	28,0
Jihomoravský	1 185 770	451 388	2 299 763	778 565	28,6	37,0
Olomoucký	426 604	96 742	1 541 368	223 328	24,9	31,4
Zlínský	497 452	72 938	1 682 314	209 243	34,0	39,6
Moravskoslezský	640 128	136 316	1 928 769	333 284	26,0	33,1

zdroj: Český statistický úřad: www.czso.cz

Tabulková příloha č. 2 – Maximální kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu v roce 2008

Ukazatel	Hromadná ubytovací zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany
Celkem	7 705	180 162	466 832	53 118
Kategorie zařízení:				
hotely a podobná zařízení celkem	4 482	111 775	257 849	419
v tom kategorie:				
*****	41	5 660	11 280	0
****	360	26 422	52 578	0
ostatní hotely a pensiony	4 081	79 693	193 991	419
ostatní hromadná ubytovací zařízení celkem	3 223	68 387	208 983	52 699
v tom:				
kempy	509	8 275	29 486	50 305
chatové osady a turistické ubytovny	941	15 061	56 480	761
ostatní zařízení jinde nespécifikovaná	1 773	45 051	123 017	1 633
Kraj:				
Hl. m. Praha	656	38 013	82 809	1 633
Středočeský	544	11 237	30 407	6 709
Jihočeský	984	17 691	51 381	13 967
Plzeňský	501	9 608	26 635	3 826
Karlovarský	417	14 267	29 425	1 433
Ústecký	391	7 407	19 647	2 752
Liberecký	890	14 049	42 155	2 894
Královéhradecký	941	15 905	45 170	5 467
Pardubický	338	6 938	19 607	1 795
Vysočina	348	6 481	19 053	3 119
Jihomoravský	518	12 831	32 212	5 267
Olomoucký	357	7 674	20 553	989
Zlínský	352	7 934	20 926	1 214
Moravskoslezský	468	10 127	26 852	2 053

zdroj: Český statistický úřad: www.czso.cz

Tabulková příloha č. 3 – Kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu podle okresů k 31. 12. 2008

Kraj, okresy	Hromadná, ubytovací zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany
Ústecký kraj	391	7 407	19 647	2 752
Děčín	131	1 977	5 874	667
Chomutov	83	1 305	3 634	1 450
Litoměřice	48	993	2 777	300
Louny	17	396	1 284	22
Most	20	565	1 167	-
Teplice	57	1 399	3 026	55
Ústí nad Labem	35	772	1 885	258

zdroj: Český statistický úřad: www.czso.cz

Tabulková příloha č. 4 – Vodní plochy po zahlazení

Lokalita	Plocha zahlazení (v ha)	Vodní plocha (v ha)	Množství vody (v mil. m ³)	Hloubka max. (v metrech)	Hloubka průměr (v metrech)
ČSA	2 935	700	236	130	34
Šverma - Vršany	4 892	467	71	37	15
Most	1 220	311	69	59	22
Centrum	159	50	4	17	8
Kohinoor	294	49	4	17	8

zdroj: Rekultivace a voda, Mostecká uhelná společnost, a.s.

Obrazová příloha č. 5 – Mapa Jezera Most

zdroj: http://slon.diamo.cz/hpvt/2003/sekce_z/PZ11%20P_soubory/image017.png

Obrazová příloha č. 6 – Napouštění Jezera Most – říjen 2010 (pohled z jihu)

zdroj: http://www.pku.cz/pku/gallery.php?type=napousteni_most_nasever&num=23

Obrazová příloha č. 7 – Napouštění jezera Most – říjen 2010 (pohled ze severu)

zdroj: http://www.pku.cz/pku/gallery.php?type=napousteni_most_najih&num=21

Obrazová příloha č. 8 – Uklidňovací nádrž

zdroj: vlastní tvorba autora

Obrazová příloha č. 9 – Přívodní kanál

zdroj: vlastní tvorba autora

Obrazová příloha č. 10 – Rozestavěný pravoslavný kostel u jezera Most

zdroj: vlastní tvorba autora

Obrazová příloha č. 11 – Základní strom arboreta u jezera Most

zdroj: vlastní tvorba autora